

kuifje

Nr 41
43e jaargang
4-10-88

HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-JEUGD VAN 7 TOT 77 JA

5000 JAAR UITVINDINGEN EN ONTDEKKINGEN IN CHINA

KAPITEIN SABEL
op de mandarijnenroute

40 F — NEDERLAND f 2.65

Wil je wat weten of zo maar een briefje schrijven voor onze rubriek brievenpost, stuur dat dan naar:
Voor Nederland: Redaktie Kuifje, Postbus 341, 2100 AH Heemstede.
Voor België: Redaktie Kuifj., P.H. Spaaklaan 11, 1070 Brussel.
Als je brief in de rubriek brievenpost wordt geplaatst, krijg je een gratis stripalbum van Dommel toegestuurd!

Beste Kuifje,
Ik lees uw stripblad sinds 1½ jaar en ik moet zeggen dat Kuifje ver boven andere stripbladen uitsteekt. (Ozo!) Nadat Kuifje een paar maanden geleden een dieptepunt had bereikt, is het blad nu weer terug op z'n oude niveau. Met strips als Aria, William Hazehart, Chick Bill (prima come-back), Tom en Tinneke (verrassend goed verhaal) en het binnenkort te verwachten nieuwe Thorgalverhaal zit Kuifje duidelijk weer in de lift. Vooral de strip 'Maria en Giel' is een lust voor het oog! Mijn complimenten, Magda!
Bij al deze positieve geluiden moet ik helaas ook nog wat negatieve geluiden toevoegen.
Een paar maanden geleden (nu is deze overlast gelukkig wat minder) werden we overspoeld met dossiers over allerhande, onzinnige onderwerpen.
Goede en interessante informatie is uitstekend, maar die dossiers waren pure papier-en inktverspilling. En plaatjes over diertjes en boompjes noem je in een stripblad toch geen POSTERS?? In Kuifje horen stripfiguren op de middenpagina thuis. (Goede vraag: Wanneer kunnen we in Kuifje weer stripposters verwachten?) Ik neem niet aan dat u denkt dat iemand van uw lezers ooit een 'poster' over bomen op zijn/haar kamer zou willen hangen!!! Tenslotte nog wat vragen.
1. Waarom hebben we dit jaar geen dik zomernummer gehad? Normaal was dit toch elk jaar vaste prik.
2. Waarom verschijnen er geen extra-lange-verhalen/reuzeverhalen meer? **3.** Waarom is Kuifje met ingang van nr. 1-1988 met acht pagina's geslonken, zonder de lezers daarop attent te maken?
4. Waarom heeft van alles wat (een kei van een rubriek) plaats moeten maken voor de veel minder informatie bevattende rubriek Brievenpost? **5.** Waar blijven: a. Buddy Longway b. Rozebottel c. Jugurtha d. Kapitein Sabel en e. Adler? Ik hoop dat u al deze vragen kunt beantwoorden.
Zo, dit was mijn brief. Ik wens jullie nog veel succes met het maken van dit blad, waarvan ik hoop dat het nog een tijdje blijft bestaan.
Met vriendelijke groet teken ik
Nico van den Berg,
Hekelingen (Ned).

AHA die Nico,
Dank voor je lange, serieuze brief, om met het laatste te beginnen: Wat is dat voor flauwekul, ik hoop dat het nog een tijdje blijft bestaan????
Maar goed, laten we maar beginnen: Het probleem van posters in Kuifje is dat er een fiks aantal in leesportefeuilles zitten en dat als we er uithalers inzetten die er ook prompt uitgehaald worden, wat voor de leesportefeuilleverhuurders niet erg leuk is! Daarom dus! Ah, ah en wat het ophangen van dierenposters betreft moet je onze lezers zeker niet onderschatten hoor! Dan: ***1.*** *Goede vraag! Antwoord: domweg besparing, ik kan er niets anders van maken, sorry!* ***2.*** *Ze zijn minder populair bij de meeste lezers, maar af en toe zul je ze nog wel tegenkomen!* ***3.*** *Gewoon een fout van ons en dus maar weer sorry!* ***4.*** *De informatie in Brievenpost is ook erg veel, maar misschien moet je wel af en toe tussen de regels door kunnen lezen!* ***5.*** *Buddy Longway komt niet terug, Rozebottel voorlopig ook zeker niet, Jugurtha wellicht half volgend jaar Kapitein Sabel komt in Kuifje 41 terug, en Adler ook voorlopig ook niet.*
Groeten DOMMEL.

Aan de Kuifje redactie,

Ik heb een aantal vragen voor jullie:
1. Hoe kom ik aan handtekeningen van striptekenaars?
2. Kan ik aan een Lombardcatalogus krijgen?
3. Waarom is Groot opgehouden met het tekenen van Clifton?
4. Wanneer komen a. Adler b. Sneeuw c. Hugo d. Niky en e. Thorgal terug?
5. Mijn Kuifje Striptoptien is: 1. Gord; 2. Chick Bill; 3. Sneeuw; 4. Adler; 5. Thorgal; 6. Clifton; 7. Niky; 8. Rik Ringers; 9. Ian Kaledine; 10. Aria.
Verder geef ik iedereen van Kuifje een dikke pluim en ik hoop dat ik bericht terug krijg.
Dick Antoons
Groningen

Hoei Dick,
1. *Handtekeningen van strip-tekenaars kun je (hoewel gewone tekeningetjes me leuker lijken) krijgen op stripmanifestaties bijvoorbeeld 'de Stripdriedaagse (volg de BP)* ***2.*** *Een Lombardcatalogus komt eraan!* ***3.*** *De* ***tekenaar*** *van Clifton was TURK (de schrijver De Groot) en die is naar een andere uitgeverij gegaan (Turk zit nu bij Uitgeverij Dargaud), maar onze vriend Bédu heeft de strip overgenomen.* ***4.*** *Adler en Sneeuw komen voorlopig niet, Hugo start in KF 42, Niky komt januari 1989 terug en Thorgal aan het eind van dit jaar. Bedankt voor je striptoptien en de pluimen. Hier is dus je bericht terug. Het was overigens een verademing tussen alle brieven die in runen, spijkerschrift en hiëroglyfen geschreven waren een getypt velletje te vinden! Voor DOMMEL hebben we inmiddels een hondenleesbril moeten aanschaffen! Willen brievenschrijvers die in hiëroglyfen o.i.d. schrijven s.v.p. de steen van Rosetta meezenden?*

Beste Dommel,
Alweer een briefje van mij, en zeker niet 't laatste. De overgang van 'Van Alles Wat' naar 'Brievenpost' vind ik zeer leuk. Ik mis maar een ding en dat is 'Kuifologie', voor de rest is de rubriek uitstekend (ook omdat iedere schrijver nu een DOMMEL opgestuurd krijgt). Ik hoop alleen maar dat de lezers nu geen misbruik maken van deze gift. Dit wat 'Brievenpost' betreft. Ik had nog een aantal vraagjes waar ik graag antwoord op kreeg: **1.** In het laatste Rik Ringersverhaal staat op de voorlaatste plaats, iets onleesbaars! Wat staat daar? **2.** Waarom verschijnt de hitparade 1988 in januari/febr. 1989? **3.** In de vroegere Kuifjes stond steeds weer wat er de volgende week zou verschijnen. Is het mogelijk, dit terug te plaatsen? **4.** In Kuifje 31 staat een verhaal van Rik Ringers dat al in albumuitgave verschenen is, hoe komt dit? Is er al een nieuwe a. Gord, b. Rik Ringers, c. Bob Morane, d. Adler in aantocht? Naar aanleiding van deze protesteer ik tegen het briefje van Katleen Demarcke. Nog vele kusjes op het bolletje van Dommel en tot schrijfs.
Tom Waterschoot,
Hamme België.

Dank voor je komplimenten Tom, vooral over de Brievenpost. DOMMEL IS APETROTS voor zover een hond dat kan zijn natuurlijk! ***1.*** *Wat betreft Rik Ringers in Kuifje 26 is het inderdaad nogal onduidelijk; de Franse tekst moet door de Nederlandse heengekomen zijn. Het lijkt erop dat er moet staan 'Hier kan geen advocaat je meer helpen, Lucia! Zelfs meester Brunet niet!' Maar wie weet komt iemand anders met een betere oplossing; we wachten af!*
2. *Is normaal! De Topstrips worden over een jaar bekeken!*
3. *Voelen we niet veel meer voor! In feite kun je regelmatig in Brievenpost lezen wat je zoal te wachten staat (en veel foutjes maken we daarin toch niet, hè?*
4. *Klopt! Maar niet alle lezers willen de albums aanschaffen bovendien waren ze niet overal makkelijk verkrijgbaar!*
a. Gord verschijnt sept/okt, b en c volgend jaar en d in de tweede helft van volgend jaar.
Groetjes, van een beetje zieke DOMMEL!

Het weekblad Kuifje is een uitgave van:

De Lombard Uitgaven
P.H. Spaaklaan 1-11
1070 Brussel
Telefoon: 02/5225600
Uitgever: Lucien Lottefier,
Theodore Rooseveldtstraat 46
1040 Brussel
Hoofd-redaktie Nederlandse Editie: Rob Harren
Fotogravure: De Schutter N.V.
Druk: De Bièvre N.V.
Brasschaat

Abonnementsopgave voor België
Per half jaar (26 nrs.) 900 BF.
Per jaar (52 nrs.) 1700 BF.
Lombard Uitgaven -
P.H. Spaaklaan 1-11
1070 Brussel
Advertenties voor België:
de Lombard Uitgaven - Brussel
Nicole Geerlandt
tel. 02/5225600

Abonnementsopgave/ klachten voor Nederland:
P.V.O.-abonnementen services
Postbus 77, 5126 ZH Gilze
Telefoon 01615-2940
toestel 412
Abonnementsprijs: 6 maanden: fl. 65,-
Adreswijziging: 4 weken van te voren schriftelijke opgave via wikkel rond KUIFJE.
Annuleringen: opzegging 4 weken vóór het einde van de abonnementstermijn schriftelijk opgeven.
ADVERTENTIES NEDERLAND:
Special Media b.v.
Postbus 3300
1001 CA Amsterdam
Telefoon: 020-222 366

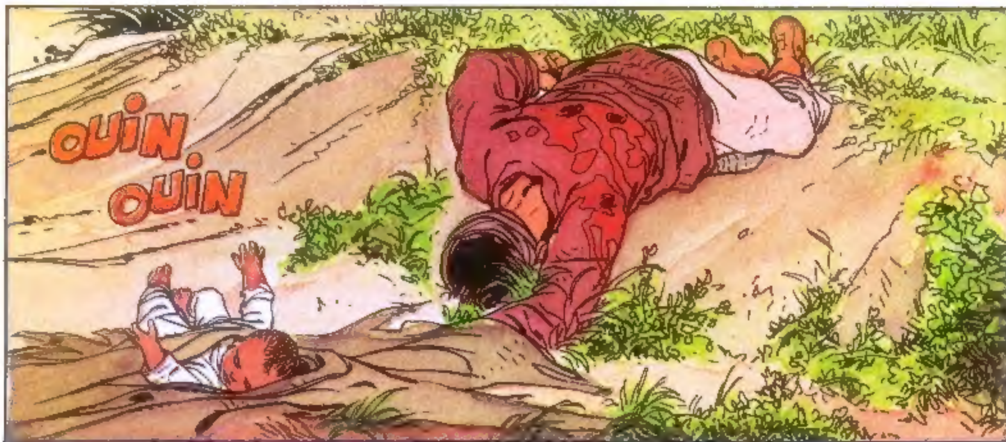
KUIFJE-NEDERLAND
Lombard Uitgaven
Nederland B.V.
Postbus 341
2100 AH Heemstede
Telefoon:
023-290190/290192/280712
Buitenlandse abonnementsprijs op aanvraag.

Bericht aan de lezers van Kuifje.
Tamya Challange
8 oktober: Oostakker (Gent) Maxi - GB
15 oktober: Finale Schoten Maxi - GB

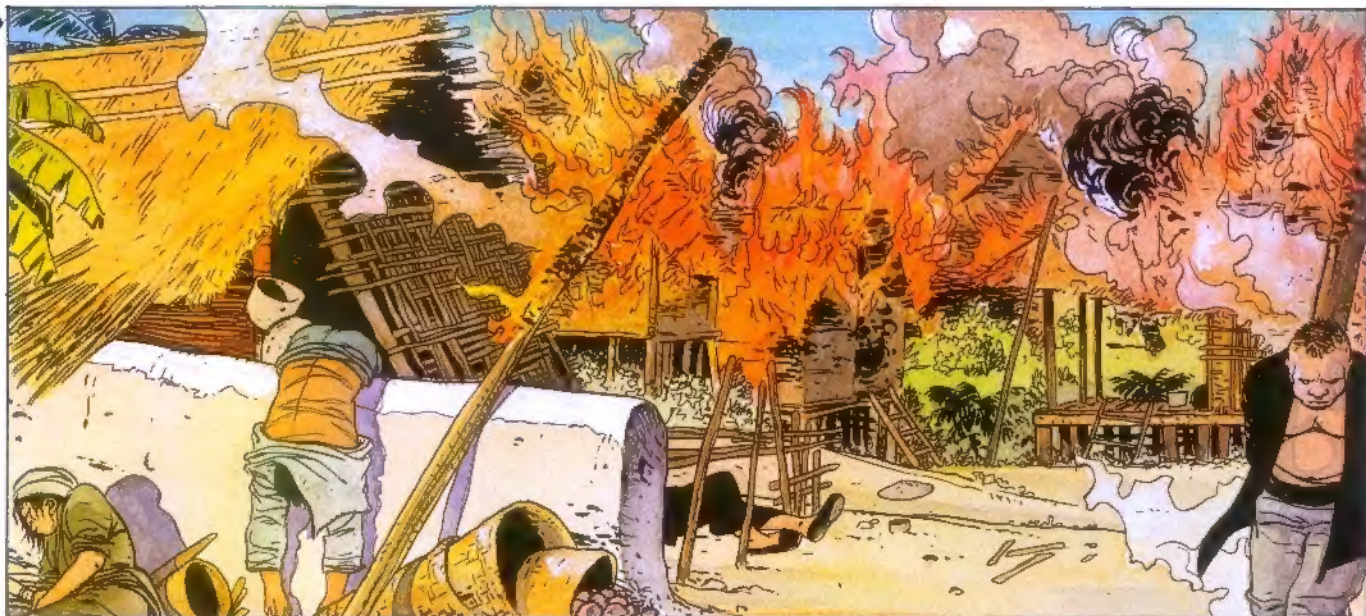

SLA OM

KAPITEIN SABEL

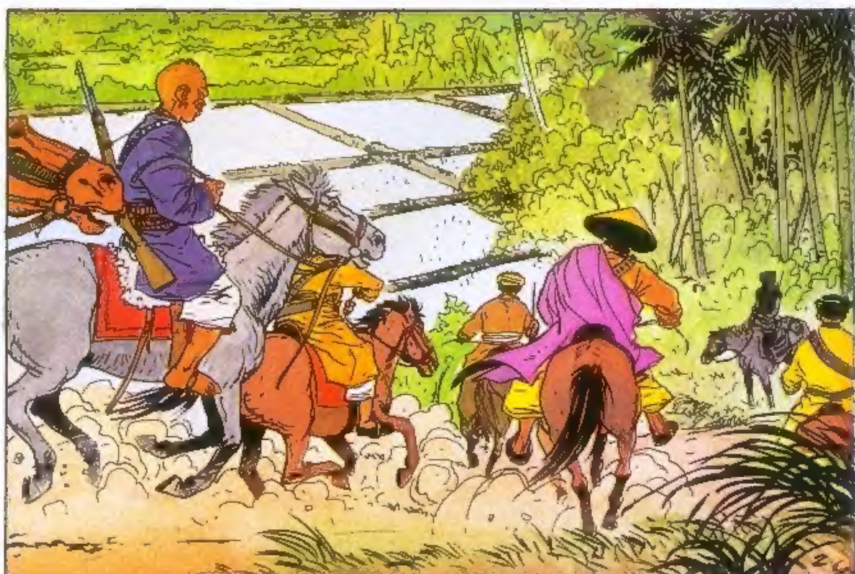

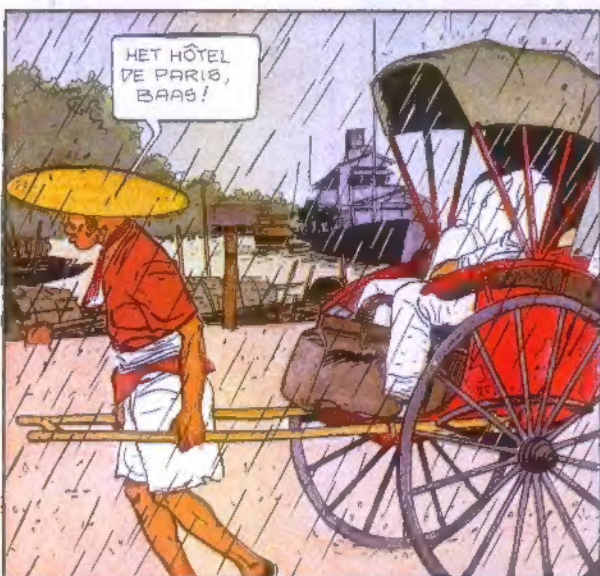

... GOED ZO... ZO LEREN DIE BOEREN ONS MEER TE VREZEN DAN DE FRANSEN!

INTUSSEN, VER VAN DIT TRAGISCHE SCHOUWSPEL, IN EEN VREEDZAME BUITENWIJK VAN HANOI, DE BELANGRIJKSTE STAD VAN TONKIN...

HET HÔTEL DE PARIS, BAAS!

SLA OM

KAPITEIN SABEL

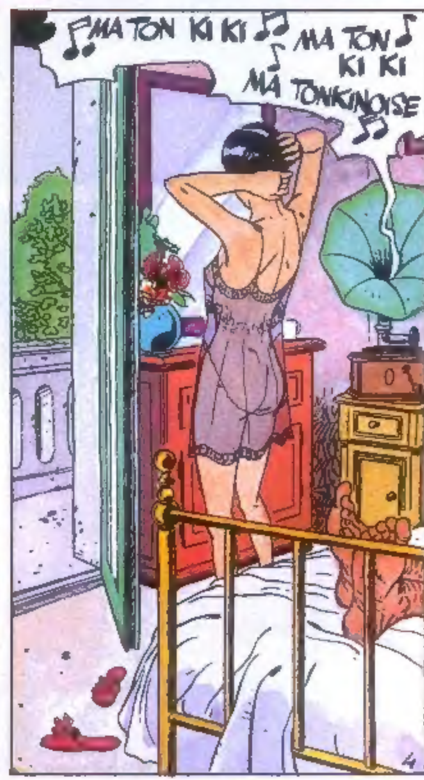

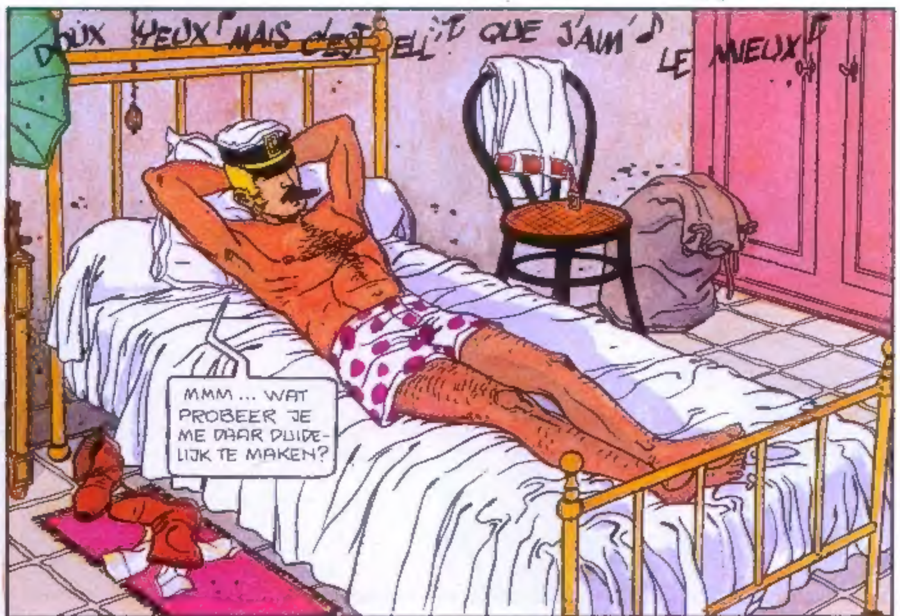

LIEVERD, ALS JE HET MIJ VRAAGT VIND IK DAT JE VERBLIJF HIER VEEL TE LANG DUURT!
J'Y EN A D'AUTR'S QUI M'FONT LES

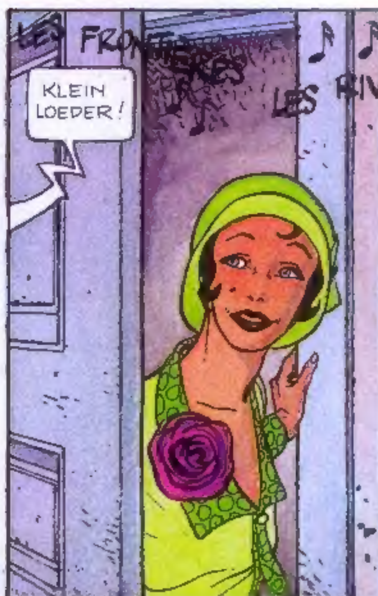

DOUX YEUX MAIS C'EST ELL' QUE J'AIM' LE MIEUX
MMM... WAT PROBEER JE ME DAAR DUIDELIJK TE MAKEN?

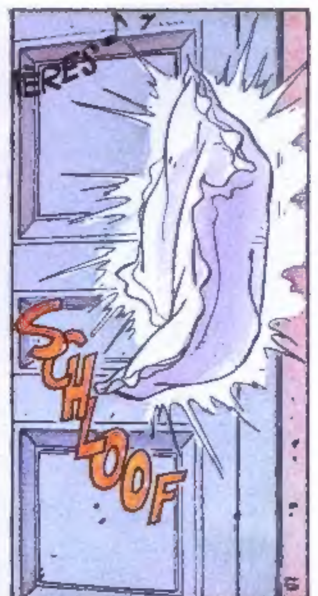

LE SOIR
NIETS MEER DAN JE AL WEET... DAT DEUNTJE DREINT NU AL UREN LANG DOOR DEZE KAMER... JE KUNT NIET BETER DUIDELIJK MAKEN DAT JE JE VERVEELT...

DE SE METTRE AU PIEU
AARDIG GEZEGD, SCHATJE, MAAR HET KLOPT NIET. IK DRAAI GEWOON DE ENIGE PLAAT DIE IK HEELHUIDS HEB KUNNEN REDDEN... EN IK HOOP DAT DAT ZO BLIJFT!

JAJA! VUILE HUICHELAAR, JIJ VERDIENT...
J'APPRENDS LA GRAPHIE

D'LA CHINE D'LA MANDCHOURIE
HÉ!
HOP!

LES FRONTIÈRES LES RIVIÈRES
KLEIN LOEDER!

SCHLOOF

SLA OM

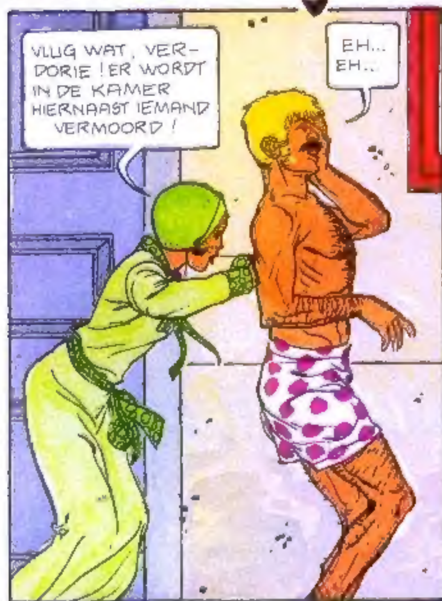

KAPITEIN SABEL

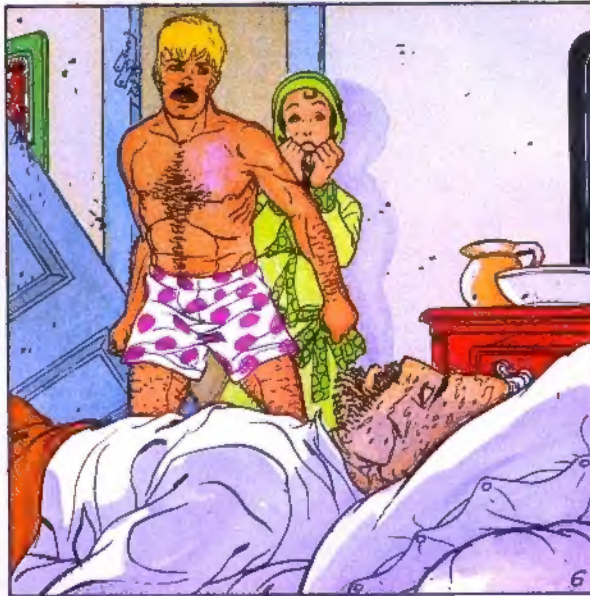

... DE VERANDA!

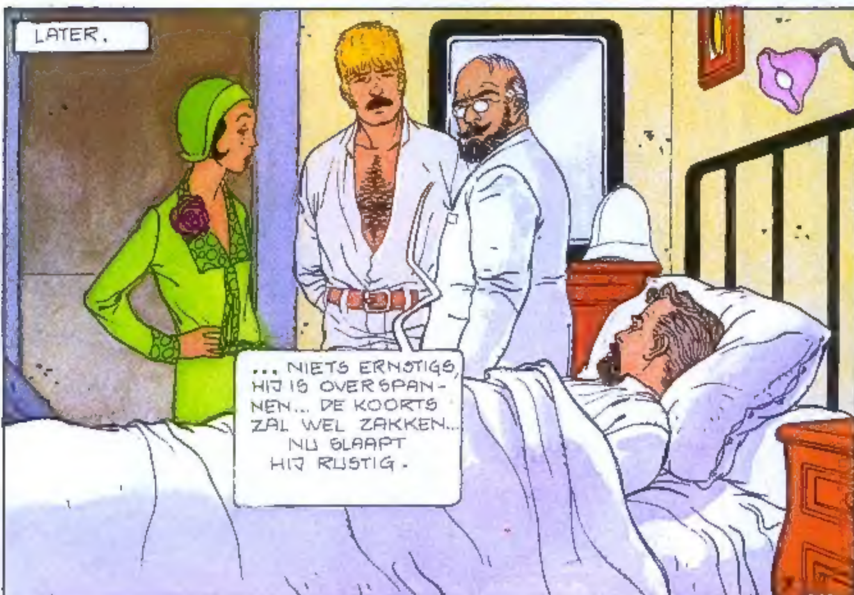

NIEMAND!

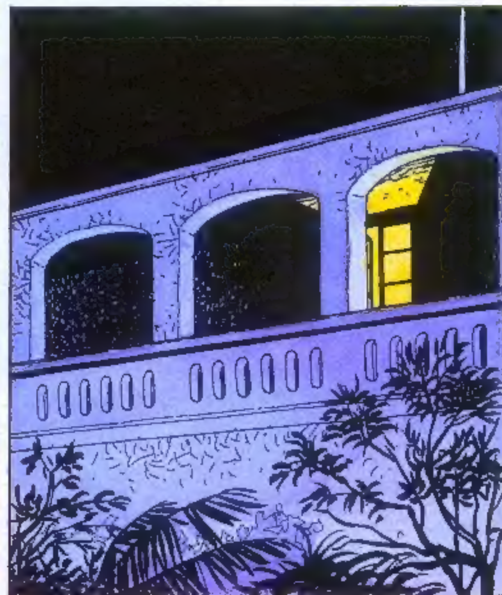

HELP!
?

HELP! NEE! NIET DICHTERBIJ ... NEE!
WAT IS ER MET HEM?

LAAT ZE NIET ACHTER, IK SMEEK HET U!
RUSTIG MAAR, BESTE MAN, WIJ ZIJN ... OEF!

DIE MAN IJLT... HIJ GLOEIT VAN DE KOORTS. HAAL SNEL EEN DOKTER!

LATER.
... NIETS ERNSTIGS, HIJ IS OVERSPANNEN... DE KOORTS ZAL WEL ZAKKEN... NU SLAAPT HIJ RUSTIG.

SLA OM

KAPITEIN SABEL

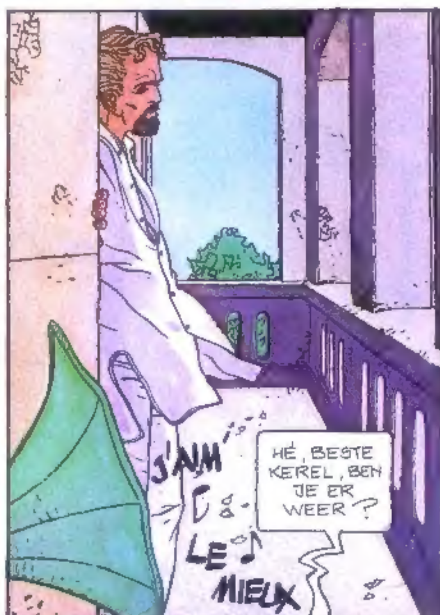

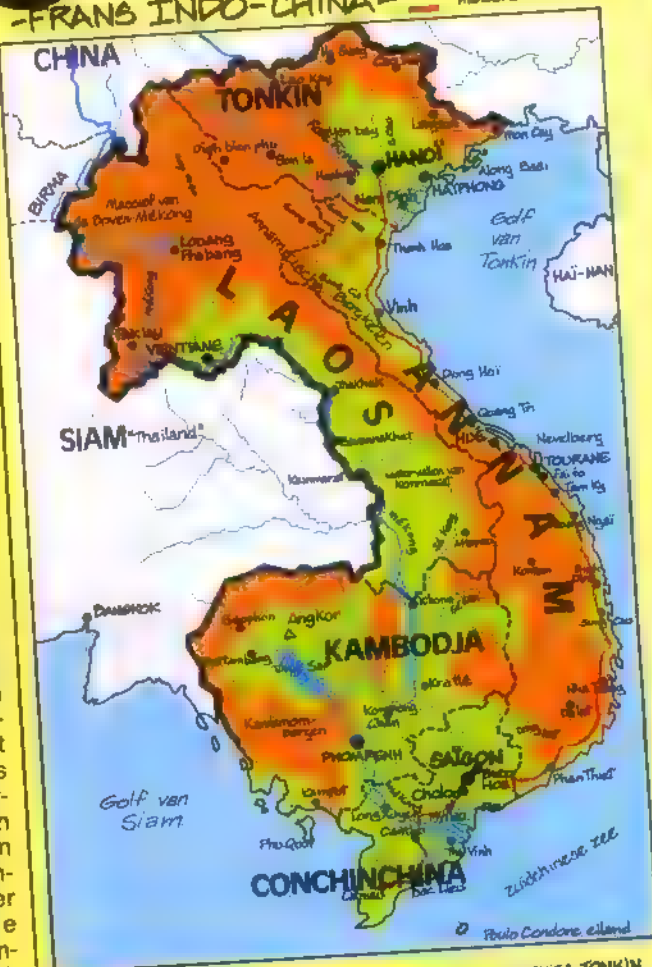

wordt vervolgd

reisdagboek

In Indo-China reist het avontuur onvermijdelijk over het water. De Rode Rivier, de Song Ma, de Song Ca, de Se Kong, de Mékong... Al die rivieren, stromen, arroyo's zijn noodzakelijk het gezicht van ons koloniale rijk.
Het obsederende water is overal aanwezig.
Voortdurend bevloeit het de enorme tapijten van de rijstvelden, waarop het wemelt van de mensen die zich, tot aan de knieën in de modder, bezig houden met de teelt. Met de ogen volg je de koers van een van de talloze sampans die varen in de delta's van Tonkin en Conchinchina, waar drijvende hutten en zelfs hele drijvende dorpen te vinden zijn, liggend aan de oever van een lusteloze stroom. Of je besluit over één van de oude houten hangbruggen te wandelen, die de kanalen van de stad Hue overspannen, de laatste hoofdstad van het keizerrijk. Zonder twijfel is de rivier het zenuwcentrum van het leven in Indo-China. Maar ook al kende ik het land behoorlijk goed omdat ik het al zo vaak over zijn talloze waterwegen had doorkruist, toch was er ook nog die oude weg, aangelegd door de Annamieten om de weg langs de kust te vermijden, die regelmatig werd geteisterd door invallen van piraten, of door de verwoestende kracht van een tyfoon. Die weg waarvan de naam zo tot de verbeelding spreekt... de Mandarijnenroute! Vanaf de vruchtbare delta van de Rode Rivier slingert de weg zich evenwijdig aan de kust omlaag, door de provincies van het keizerrijk tot aan de delta van de Mékong. Ik geloofde dat mijn kennis van Indo-China pas compleet zou zijn, wanneer ik die route had afgelegd.
Vandaar... Behaaglijk in mijn draagstoel achterover leunend, loom balancerend op het trage ritme van de koelie-tram*, doezelde ik zachtjes in... Hoe graag zou ik niet iets dergelijks geschreven hebben maar helaas, driewerf helaas! De Mandarijnenroute bezit nog slechts een schim van haar vroegere glorie. Vandaag, maandag 22 maart 1934, is het vijf weken geleden dat mijn dragers me op de hobbelige, haast onvindbare brokstukken heen en weer smeten. We passeerden wankele bruggen en talloze waadbare plaatsen, en kilometers lang moesten we een weg zoeken door ondoordringbaar oerwoud, met vegetatie die in één jaar zes meter groeit en alles overwoekert. Op de weg van Tourane naar Hue moesten we langs steile paden omhoog om de Nevelberg over te steken, en langs de andere helling weer omlaag. Met recht een martelgang... Overigens verliep de reis vreedzaam. Geen spoor van een piraat of van de struikrover die anders in deze streken rondschuimen. Het was alsof een spontaan en duurzaam bestand alle gewelddadigheid in dit land voor onbepaalde tijd had opgeschort.
Vroeger was het wel anders. De verovering van Indo-China is een geschiedenis die grotendeels met bloed geschreven is.
Al die beroemde namen zoals Doudart de Lagree, Francis Garnier, Francis Rivière, Barly d'Avricourt...

IN 1897 WERDEN ONDER DE NAAM FRANS INDO-CHINA TWEE KOLONIES, TONKIN EN CONCHINCHINA, EN DRIE PROTECTORATEN, ANNAM, KAMBODJA EN LAOS, SAMEN ONDER HET BESTUUR VAN GOUVERNEUR-GENERAAL PAUL DOUMER GEBRACHT— 1946-1954 EERSTE INDOCHINESE OORLOG, FRANSEN VERSLAGEN BIJ DIEN BIEN PHU— DE VOORMALIGE KOLONIE WORDT OPGEDEELD IN DRIE ONAFHANKELIJKE STATEN : KAMBODJA, LAOS EN VIETNAM.

Al die onbekenden die hun heldhaftige avontuur met de dood moesten bekopen. Al die mannen ontdekten dat de Zwarte Paviljoens geen folkloristische piraten waren, maar geduchte strijders die werden bewapend door China en betaald door het hof in Hue.
En we mogen ook de vele missionarissen niet vergeten die op gruwelijke wijze het leven lieten omdat ze geloof hadden in hun heilige opdracht. Ten slotte is er nog een man wiens naam zorgvuldig buiten de geschiedenisboeken is gehouden, een man van bijzonder kaliber, die regelrecht aan een tomeloze romantische verbeelding lijkt te zijn ontsproten. Een man die, zeker in weerwil van zichzelf, in heel Zuidoost-Azië een legende is geworden: de ongelooflijke Kapitein Gilbert Sabel. Reken er op dat Indo-China, dank zij buitengewone mannen zoals hij, voor altijd de delicate geur van het aardse paradijs zal bewaren.

Fragment uit het reisdagboek van Majoor C. Gine, 3 oktober 1937.

** Dragers die werden gewisseld bij elk station langs de weg; de stations lagen op 12 tot 15 kilometer afstand van elkaar.*

Een verbazende gelijkenis

Het maakt niet uit of ze scenario's schrijven of romans, verhalenvertellers houden er nu eenmaal van zichzelf met de rol van een van hun personages te bedelen. Voor zo'n figuur gebruiken ze hun eigen ervaringen, zoals anekdotes die ze zelf hebben beleefd. Ze nemen hun eigen karakter als voorbeeld, want dat is de beste manier om een verzonnen personage tot leven te brengen. Zo schrijven ze soms een reeks van variaties op een autobiografisch thema. Voor sommige van die schrijvers is het een uitgekiende manier om een entree te maken in een wereld die in werkelijkheid onbereikbaar ver weg ligt. Het is een manier om te zijn wie je zou willen zijn, iemand op wie je zou willen vertrouwen of die je juist zou willen uitbannen... iemand die je zou willen accepteren zoals hij is, daarbij geholpen door een personage van wie je alleen in naam en uiterlijk verschilt. Gustave Flaubert ging zelfs zo ver, dat hij van zijn beroemdste heldin beweerde: «Madame Bovary, dat ben ik!»

Ik praat graag over mezelf, geen onderwerp interesseert me meer! Maar niet alleen schrijvers houden er van zichzelf in hun werk op te voeren. In musea kun je zien dat vrijwel elke beroemde schilder zijn eigen gezicht één of meerdere keren op doek of papier heeft vastgelegd. Stripmakers zijn tegelijk verteller en illustrator, vandaar misschien dat ze dubbel in verleiding worden gebracht. Maar hoewel hun karakter vaak te herkennen is in de daden en gebaren van sommige van hun helden, gebeurt het desondanks zelden dat ze zichzelf letterlijk in beeld brengen. Maar toch, niemand lijkt zoveel op Jonathan als zijn geestelijke vader Cosey! Trouwens, ook zelf beschrijft hij zijn figuur als een alter ego, een denkbeeldige dubbelganger. In zijn fantasie heeft hij een volwaardig personage van hem gemaakt. Zo zijn ze beiden dol op skiën en motorrijden, en delen ze hun emoties en ideeën. Samen hebben ze hun omzwervingen gemaakt en ze hebben dezelfde prestaties verricht. Onafscheidelijk van elkaar zijn ze over de paden van de Himalaya omhoog geklommen en hebben daar dezelfde opmerkelijke ontmoetingen gehad, beide op zoek naar hun identiteit... Is het dan verbazend dat ze zo op elkaar lijken? Er zit weinig anders op: in voorspoed en in tegenspoed is Jonathan niet anders dan de trouwe weerspiegeling van zijn bedenker!

Lange tijd koesterde René Sterne slechts één wens: hij wilde reizen! De zee trok hem onweerstaanbaar aan, het avontuur fascineerde hem... Maar zo eenvoudig is het niet om avonturier te worden. Nog moeilijker is het tegen de stroom van de tijd in te gaan en de klok jaren terug te draaien! De verbeelding is echter een perfecte tijdmachine, die de reiziger toegang verschaft tot het verleden. René Sterne, een verwoed lezer en een getalenteerd tekenaar, voelde op een dag de behoefte daadwerkelijk te ontsnappen aan de sleur van de dagelijkse werkelijkheid. De strip bood hem een uitnemende gelegenheid om als het ware bij volmacht het leven te leiden, dat hij zich altijd had gewenst. Zijn held Adler is noch volledig hemzelf, noch volledig een ander. Hij gebruikt hem als middel om andere werelden te leren kennen en is zo in zijn held opgegaan, dat hij hem zelfs zijn eigen trekken heeft gegeven.

Christian Gine bedacht zijn held Kapitein Sabel nadat hij in de bioscoop de film Lord Jim met Peter O'Toole had gezien, en de kapitein vertoonde enige uiterlijke overeenkomsten met de filmacteur. Van die knipoog naar de film is intussen weinig meer dan een vage herinnering overgebleven. Sabel heeft een eigen gezicht gekregen, maar Gine is zijn liefde voor de zevende kunst niet vergeten... Net als Hitchock, die zelf in elk van zijn films even opduikt, vindt hij het amusant dit keer ook zichzelf een rol te geven. Omdat hij meer wilde dan alleen heer en meester te zijn over het gedrag van zijn held, heeft hij zich in een officiersuniform gehesen. En zo neemt hij ons ten slotte mee op zijn schip, naar «de Mandarijnenroute».

Cosey en Jonathan

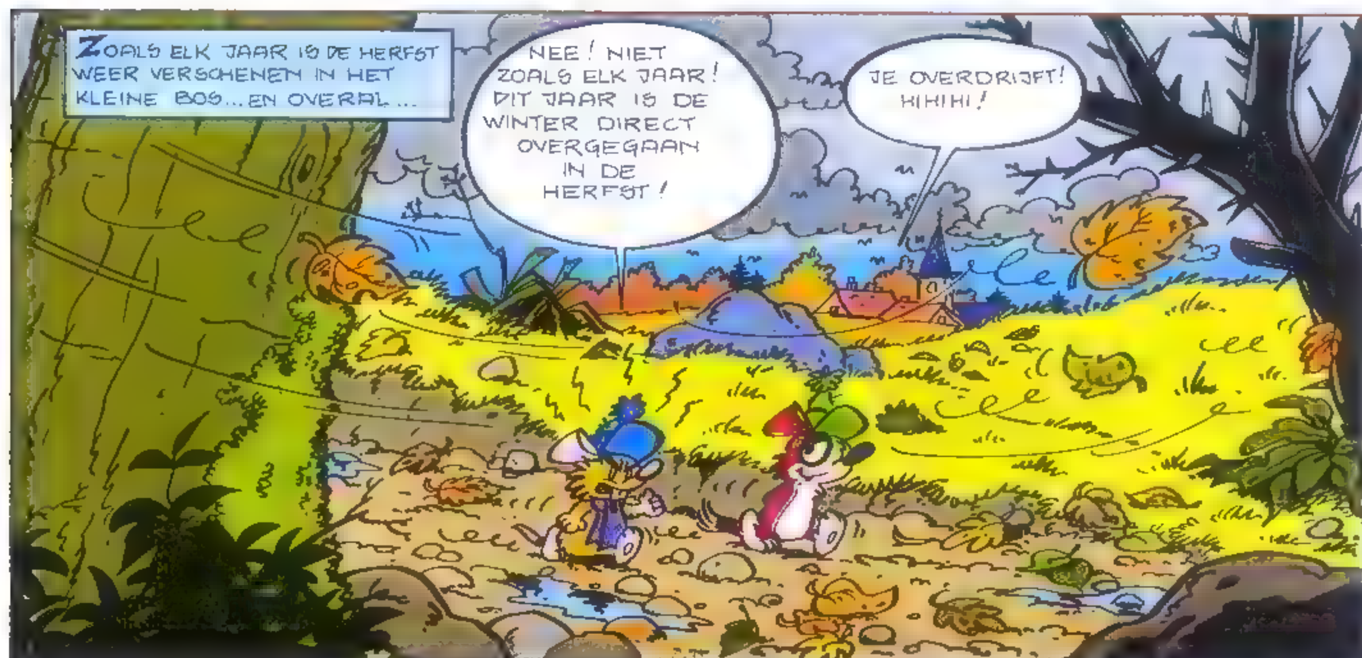

Sterne en Adler

Gine en de Kommandant

ZOALS ELK JAAR IS DE HERFST WEER VERSCHENEN IN HET KLEINE BOS... EN OVERAL...
NEE! NIET ZOALS ELK JAAR! DIT JAAR IS DE WINTER DIRECT OVERGEGAAN IN DE HERFST!
JE OVERDRIJFT! HIHIHI!

WE HEBBEN TOCH EEN PAAR MOOIE DAGEN GEHAD?
HET LIGT AAN DE MENSEN, ZEG IK JE! MET AL DIE EXPERIMENTEN EN FABRIEKEN! MAAR WAT DE DIEREN ERVAN DENKEN, DAT ZAL ZE EEN ZORG ZIJN! ALLEMAAL WIND VOOR ZE!

?
WIIIIIII

HI! HI! HI! HI!
DE EERSTE DIE HET OVER "LEKKER UITWAAIEN" OF "EEN LUCHTJE SCHEPPEN" OF ZOIETS HEEFT KAN EEN DREUN KRIJGEN, OKÉ?

KOM NOU MAAR. VANAVOND ETEN WE BIJ TORPEDO: HAAR CULINAIRE GAVEN DOEN JE JE SLECHTE HUMEUR WEL VERGETEN!
JA! TENZIJ ZE IETS "LUCHTIGS" HEEFT DURVEN TE MAKEN!

OLALA, DE WIND STEEKT INDERDAAD OP! GELUKKIG ZIJN WE ER NET!
SCHERP GEZIEN!

CHLOROPHYL

2.

TRALALALILAAA!

PAF

AI AI AI
AI AI AI!

DAT NOEMEN WE NOU TYPISCH TEGENWIND!

HA HA HA
WAT? WIE WAAGT HET ...?

O NEE, NIEMAND... DAT GELACH KOMT VAN BENEDEN...
HA HA HA

HELA ... IK ZIT OP HET DAK VAN HET OUDE HUIS VAN DE TANDARTS, DAT AL JAREN LEEG STAAT! ZOU ER EINDELIJK EEN NIEUWE BEWONER ZIJN?

KORTOM: ALLES HANGT ALLEEN NOG VAN JOU AF!
U KUNT ME VERTROUWEN, MENEER ANTHRACIET!

SLA OM

CHLOROPHYL

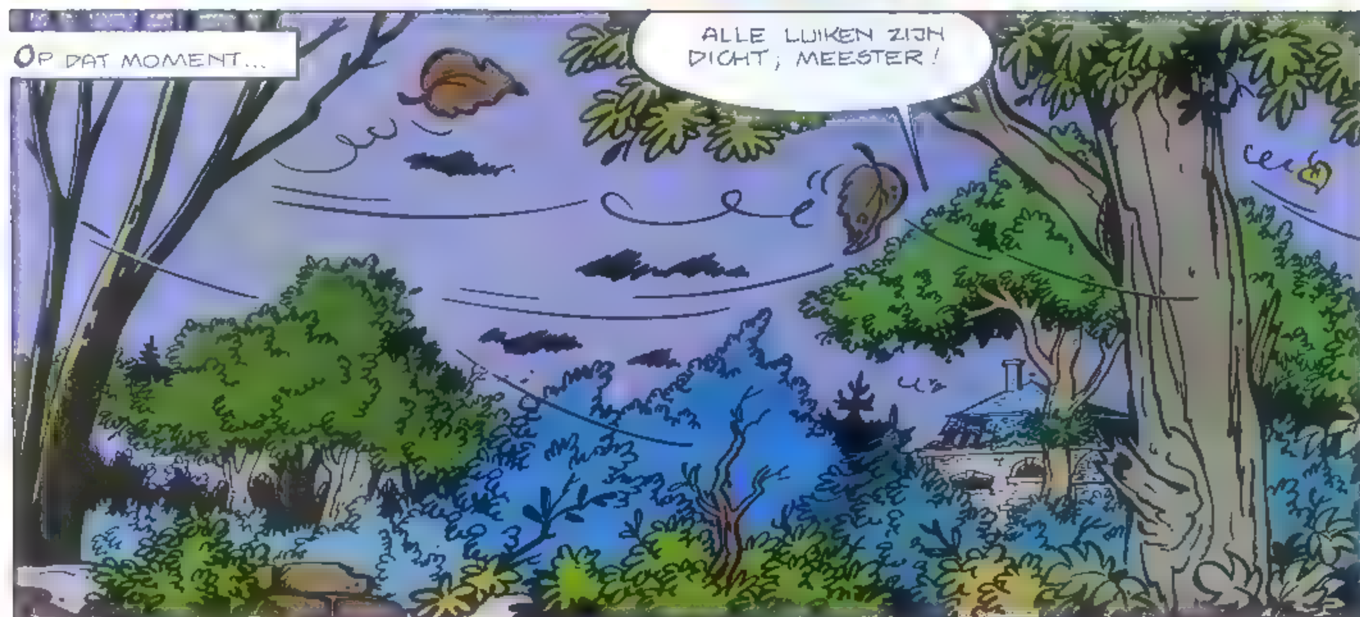

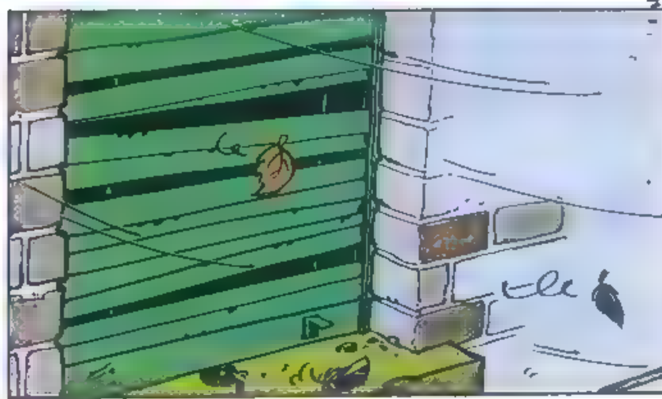

4.

"HET TESTAMENT VAN ANTHRACIET" WORDT ONTHULD IN HET ALBUM Nr. 13 VAN DE REEKS CHLOROPHYL, BIJ DE LOMBARD UITG.

MEER DAN EEN UUR LATER...

NOU HEB IK ER GENOEG VAN! TORPEDO, DIEN HET ETEN OP OF IK... HIK... KNAAG DE TAFEL OP! TENSLOTTE BEN IK EEN KNAAGDIER!

DAT IS ZO! JAMMER VOOR BABBELKOUS, MAAR WE GAAN ETEN!

YAAAH!

A... ARME BABBEL! HIJ WEET NIET WAT HIJ MIST! MJAM! BORP! MJAM!

PRECIES... EN DAT IS NIET ZIJN GEWOONTE... ALS HIJ ER VÓÓR MIDDERNACHT NIET IS, GA IK HEM ZOEKEN...

KWAP? EH... WAT? BEN JE GEK? 'S NACHTS NAAR BUITEN? REKEN IN ELK GEVAL NIET OP MIJ: IK HEB TIJD NODIG OM DIT ALLEMAAL TE VERTEREN!

IK WIL NIEMAND DWINGEN, MAAR IK HEB ZO'N VOORGEVOEL...

IK HEB OOK EEN VOORGEVOEL: EEN VOORGEVOEL DAT WE EEN NIEUWE FLES MOETEN HALEN, WANT DEZE IS LEEG! HAHAHA!

OP HETZELFDE MOMENT...

LICHT! IS HET MISSCHIEN DAAR?

5-

MENEER CHLOROPHYL! MENEER CHLOROPHYL!

TOK TOK TOK

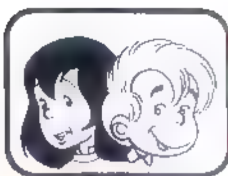
IK... NEEM ME NIET KWALIJK, IS EEN VAN U MENEER CHLOROPHYL?

EH... JA. MAAR WAT IS ER DAN?

WAT IS ER HIPS?

SLECHT NIEUWS, VREES IK...

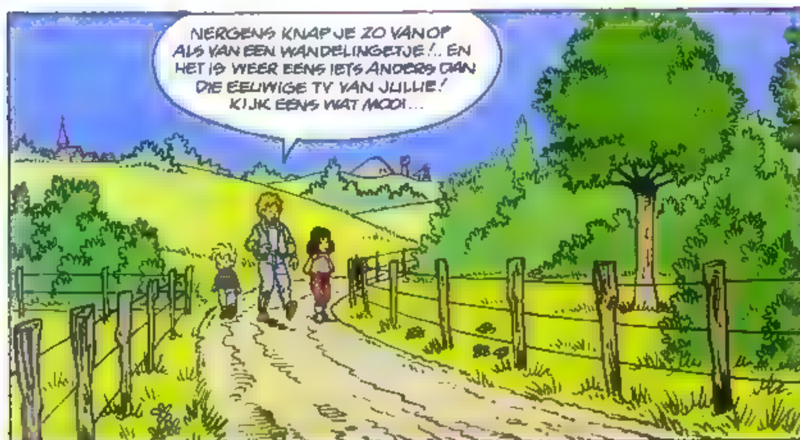
wordt vervolgd

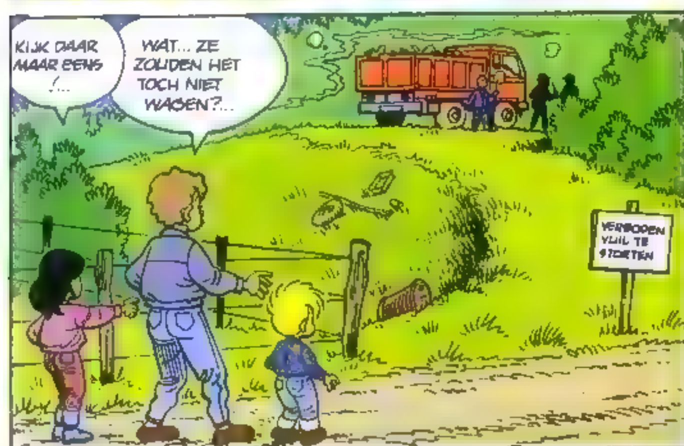
MAX & CATI

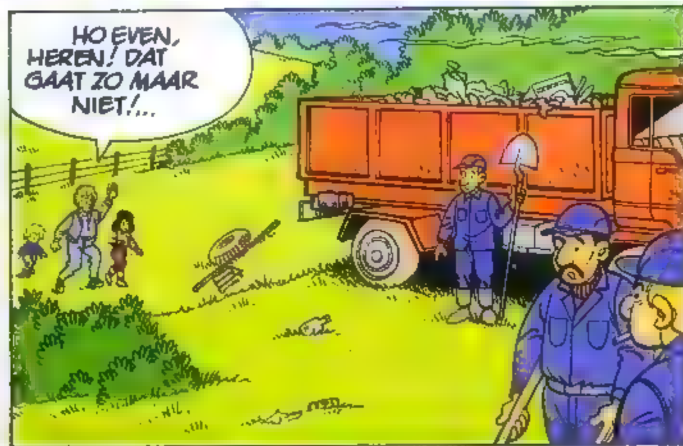
MICHEL PIERRET

DE ANDERE KANT VAN HET SCHERM

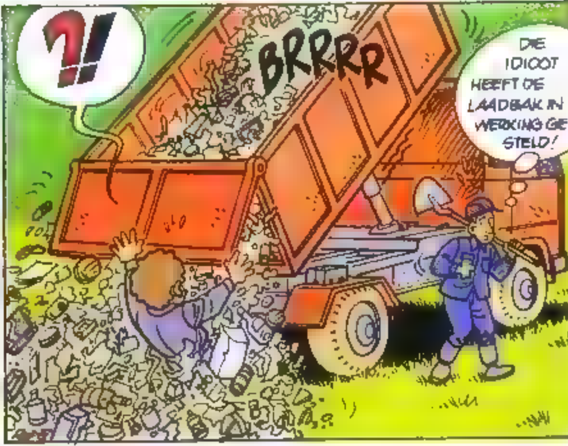

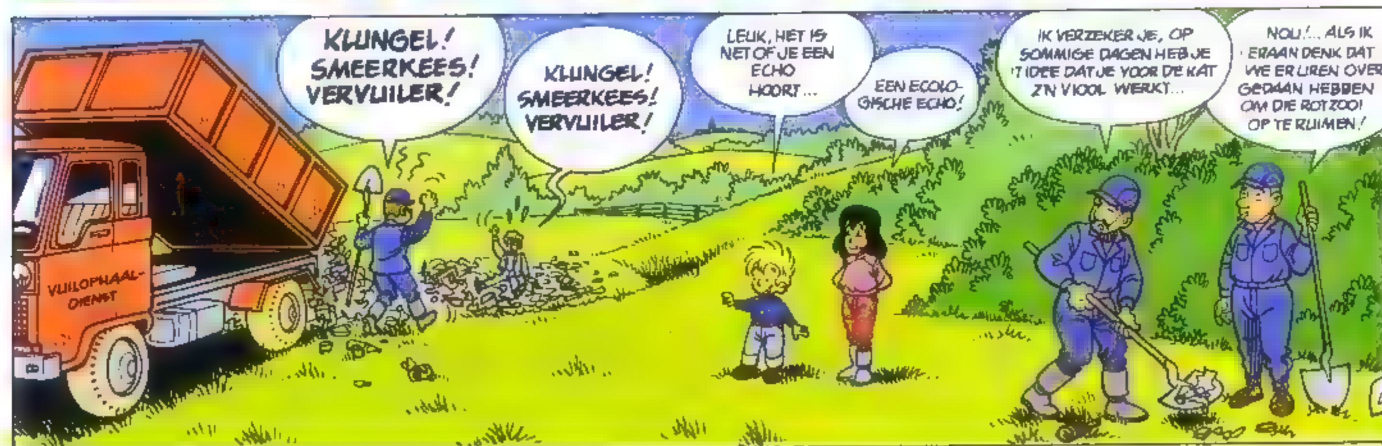

PIERRET 88

De laatste jaren brengen archeologische opgravingen in China de ene ontdekking na de andere aan het licht, waaronder het imposante leger van aardewerk, dat in Xian werd gevonden. Dergelijke kunstschatten getuigen van een technisch en wetenschappelijk hoog ontwikkelde beschaving. Het keizerlijke China, in veel opzichten onbekend en desondanks fascinerend, was het land van astronomen, metaalgieters, machinebouwers, wevers... En ook van nederige boeren, kwekers van zijderupsen, en producenten van verbeterde graangewassen.

De Chinezen waren hun tijd vooruit. Op meerdere terreinen, van de waarneming van het heelal tot aan de perfectionering van het gebruik van bepaalde stoffen, was China het westen meerdere eeuwen voor. De vier grote uitvindingen: het kompas, het buskruit, het papier en de boekdrukkunst, zijn maar een onderdeel van alles wat de grenzeloze Chinese activiteit heeft opgeleverd. Via de Arabieren kwamen ze ook in het westen terecht, als een allereerste begin van de moderne tijd. Het merendeel van de wetenschappelijke kennis van de Chinezen, die nauw verbonden was met de Chinese gedachtenwereld en met de specifieke manier waarop de economie was geregeld, bereikten ons pas in de zeventiende eeuw, toen een dialoog tussen Chinezen en Europeanen op gang kwam. Pas nu echter geeft het westen zich rekenschap van de omvang van de Chinese erfenis. Nu de toekomst van de gehele mensheid lijkt te worden bepaald door de technologische ontwikkeling, bieden China en zijn wetenschappelijke traditie ons een onuitputtelijke bron van ideeën en gedachten.

Kruik
Periode van de Zes Dynastieën
Einde 3e eeuw

Naar de natuur

Sinds een halve eeuw geleden begonnen werd systematisch studie te maken van de Chinese technologie, is het beeld dat we van dat land hadden, ingrijpend gewijzigd. Sinologen (China-kenners) dachten altijd dat het een land was geweest met een voornamelijke agrarische bevolking, geleid door een geleerde elite naar het voorbeeld van de oosterse despoten. De Chinese beschaving leek zelfs geen enkele rol gespeeld te hebben in de geschiedenis van wetenschap en techniek. Onderzoek toonde echter aan dat, voordat in Europa de Renaissance begon, de Chinese beschaving veel verder was ontwikkeld dan de Europese, gezien alle kennis die ze had verworven op het gebied van de natuurstudie en het nuttige gebruik ervan.

Wijzend op de uitvinding van boekdrukkunst, buskruit en kompas schreef de beroemde Engelse geleerde Francis Bacon (1561-1626): «De invloed, de waarde en het gevolg van zulke ontdekkingen blijkt des te duidelijker uit deze drie uitvindingen die onbekend waren in de Oudheid en waarvan de oorsprong in duisternis is gehuld. Deze drie ontdekkingen wisten inderdaad de wereld te veranderen, de eerste op

Uurwijzer voor de drie tijdsbepalers
Qing Dynastie, 1744

5000 jaar uitvindingen en ontdekkingen in China

het gebied van de literatuur, de tweede op het gebied van de oorlogsvoering en de derde met betrekking tot de navigatie. Deze drie ontdekkingen die prestaties van de natuurwetenschappen zijn, hebben zulke ingrijpende veranderingen bewerkstelligd dat geen enkele godsdienst en geen enkele heerser ooit een zo grote macht heeft bezeten of een zo grote invloed op de mensheid heeft uitgeoefend.»
Nu weten we met zekerheid dat deze uitvindingen van Chinese oorsprong zijn.
Maar dat is niet het enige dat we aan de Chinezen te danken hebben. Ze ontdekten ook een methode om paarden op te tuigen — dat was van groot belang, zeker in een tijd dat vrijwel alle vervoer over land van paardekracht afhankelijk was. Ook uit China kwamen diverse soorten pompen, het weefgetouw, het echappement (de «ziel» van elk mechanisch horloge), en op het gebied van de scheepvaart de romp met waterdichte compartimenten en het as-roer. De Chinezen hebben ons ook de techniek en de kunst van het porselein maken en het vervaardigen van zijde geleerd. Ze ontwikkelden ook een methode van boren die van groot belang is gebleken voor de huidige westerse economie. En bij het opsommen van al die Chinese uitvindingen mogen we niet vergeten dat ze ook een formidabele bijdrage aan de sterrenkunde hebben geleverd, en aan de ontwikkeling van de seismograaf.
Hoe konden wetenschap en techniek in China tot bloei komen in een tijdperk dat in Europa bekend staat als «de duistere middeleeuwen»: een periode van ongekende intellectuele achteruitgang?

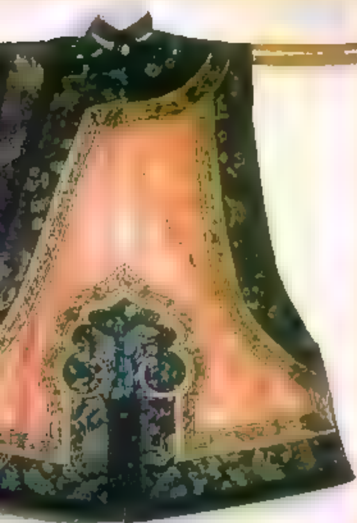

Equatoriale maanwijzer Qing Dynastie, 1744

Dank zij de ambtenaren

Alleen een analyse van geografische en klimatologische omstandigheden, van de sociale en economische structuur en van de Chinese filosofie kan antwoord geven op die vraag. In China heerst een moessonklimaat. Door alle bergen en rivieren heeft het bovendien een bijzondere geografische opbouw. Irrigatiewerken waren hoogst noodzakelijk, en daarvoor was een sterk gecentraliseerd bestuur vereist. De problemen met de watervoorziening overstegen de territoriale grenzen van de feodale domeinen. Kort na de eenwording van China, tegen 200 v. Chr., kwam er een bureaucratisch regiem dat besloot een einde te maken aan de oude, erfelijke adel. De kleine, feodale heersers moesten plaats maken voor een keizer die aan het hoofd van het hele systeem stond en met behulp van een menigte ambtenaren belasting hief.
Een dergelijke functie was niet erfelijk en alleen toegankelijk wanneer men slaagde voor moeilijke examens, die door de staat waren georganiseerd. Het was de enige manier om in de maatschappij vooruit te komen. De enige ambitie van elke jonge man, van welke afkomst ook, was deel uit te maken van dit staatsapparaat. Alleen de meest briljante geesten slaagden daarin.
Deze bureaucraten deden niet alleen administratief werk. Ze hielden zich ook met sterrenkunde bezig, want deze wetenschap speelde in de landbouw een grote rol. Ook wis- en natuurkunde werden bestudeerd, omdat deze wetenschappen van belang waren bij de uitvoering van onder handen zijnde projecten. Ook de waterbouw werd een geliefd terrein, vanwege de noodzaak kanalen te graven om het land voor overstroming te behoeden en om het als belasting geheven graan te vervoeren. Zulke projecten garandeerden het behoud van de maatschappelijke structuur, waarin de ambtenaren een grote invloed hadden.
De uitvinding van de seismograaf (17 eeuwen eerder dan in het westen), van de regenmeter en van de sneeuwmeter kwamen waarschijnlijk voort uit de begrijpelijke behoefte van de bureaucraten de toekomstige gebeurtenissen

Vestje XIXe eeuw

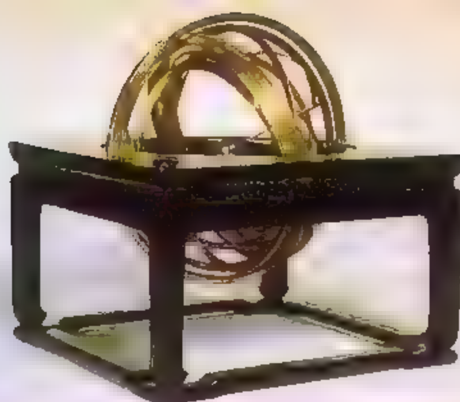

Kantonese muzikale klok Guangdong; Qing Dynastie

Weefgetouw voor het weven van brokaat Jiangsu; Ming; copie

Vrouwenbeeldje
Xian; Tang Dynastie

Klein armilliairssfeer
Peking; 1669, gebouwd door F. Verbiest

Op de aarde en in de hemel
De Chinezen beschouwden de natuur als één groot organisme, waarvan alle onderdelen onderling invloed uitoefenen. De hemel was voor hen een commentaar op de beslissingen van de bureaucratische staat,

te kunnen voorzien. Als de aarde trilde, moesten ze daarvan zo vroeg mogelijk op de hoogte zijn om zonder vertraging de voedselvoorziening te organiseren, locale overheden bij te staan en reddingsploegen te sturen. De regenmeters die bij het Tibetaanse rotsmassief stonden opgesteld, speelden een heel nuttige rol bij het beschermen van de waterwerken in de rivieren beneden. De Chinezen waren eveneens in staat verre expedities op touw te zetten en ter plaatse wetenschappelijk onderzoek uit te voeren op een schaal die in het toenmalige Europa ongekend was. Het opmeten van een meridiaan in de achtste eeuw is daarvan een voorbeeld. Deze meting besloeg een afstand van meer dan 2500 km, en strekte zich uit van Indochina tot Mongolië!

«CHINA, HEMEL EN AARDE» TOT 16 JANUARI MAAK GEBRUIK VAN DE SPECIALE TREIN-TOEGANGSBILJETTEN!

Brussel krijgt de primeur van deze spectaculaire tentoonstelling, die volgend jaar ook in Londen te zien zal zijn. De expositie is in negen onderdelen verdeeld. Daarbij neemt de sterrenkunde een belangrijke plaats in. Met de astronomie als uitgangspunt waren de Chinezen de eersten die een opvatting over de samenhang van de wereld ontwikkelden. De belangrijkste stadia in de materiële ontwikkeling van China worden vervolgens in beeld gebracht aan de hand van de brons- en ijzerindustrie, van de produktie van zijde, en van diverse weeftechnieken. Daarnaast zijn ook de vier grote uitvindingen te zien: het kompas, het buskruit, het papier en de boekdrukkunst. Ook de techniek heeft een groot aandeel, van het aanbrengen van een springveer in een kruisboog tot aan de statische toepassing van datzelfde principe in de architectuur. Het langduri-

een weerspiegeling van de politiek van de keizer en van het hof. Ze waren overtuigd dat kwalijke praktijken van de regering bepaalde abnormale verschijnselen aan de hemel konden veroorzaken. Deze vorm van astrologie was ook in het westen bekend, waar die resulteerde in een methode om individuele horoscopen te trekken. In China werd de astrologie beschouwd als controle op de voorspoed van de staat. Deze opvatting stimuleerde de Chinezen tot het nauwkeurig bestuderen van de hemel en het vastleggen van de waargenomen verschijnselen.

Waardoor is die bijzondere ontwikkeling blijven steken en heeft ze zich niet tot in de moderne tijd doorgezet? Het kwam onder andere doordaat de Chinese intellectuelen in de eerste plaats ambtenaren waren. Bovendien heeft de Chinese beschaving nooit vraagtekens gezet bij haar filosofische grondslag. Geen enkele revolutie heeft de intellectuele horizon verbreed, er ontstonden geen nieuwe opvattingen. In het westen ontstond na de middeleeuwen echter de Renaissance, waarin denkbeelden een fundamentele en vruchtbare verandering doormaakten. Daarna onderging Europa nog andere belangrijke intellectuele en industriële revoluties.

Ook al is uit de Chinese beschaving niet de moderne wetenschap voortgekomen, toch heeft ze in elk geval een aanzienlijke bijdrage geleverd aan de westerse beschaving en aan het ontstaan van wat in Europa uitgroeide tot de nieuwe, universele wetenschap.

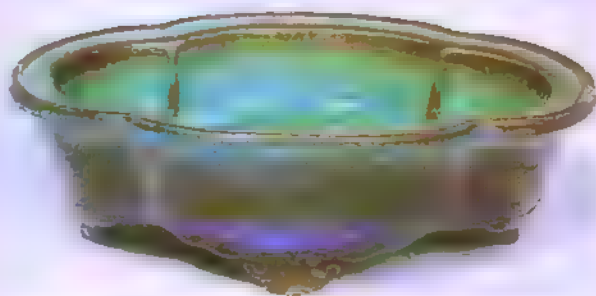
J.L.L.
(bron: prof. J. Needham, universiteit van Cambridge)

ge proces van onderzoeken en experimenteren dat leidde tot de ontdekking van het porselein, wordt eveneens gevolgd. Ook is de wetenschappelijke en technische wisselwerking tussen China en Europa in de zeventiende eeuw te zien.

De zuiver documentaire opzet van de tentoonstelling, waarop maquettes, documenten en gebruiksvoorwerpen te zien zijn, wordt aangevuld met een keuze uit de archeologische collecties van Chinese musea. Een stuk of twintig Chinese handwerkmannen demonstreren bepaalde fabricageprocessen. Er is bijvoorbeeld te zien hoe brokaat wordt geweven, op een indrukwekkend weefgetouw met verschillende lagen, die door twee wevers tegelijkertijd met handen en voeten worden bediend!

De tentoonstelling is te zien **tot 16 januari, in de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis** (Jubelpark) **in Brussel.** De expositie is op alle dagen (behalve maandag) van 10.00 tot 17.00 uur geopend. De toegangsprijs is 180 Bfr voor volwassenen, 130 Bfr voor jongeren. Speciale trein-toegangsbiljetten, die een aanzienlijke reductie geven, zijn verkrijgbaar op alle stations in Nederland en België.

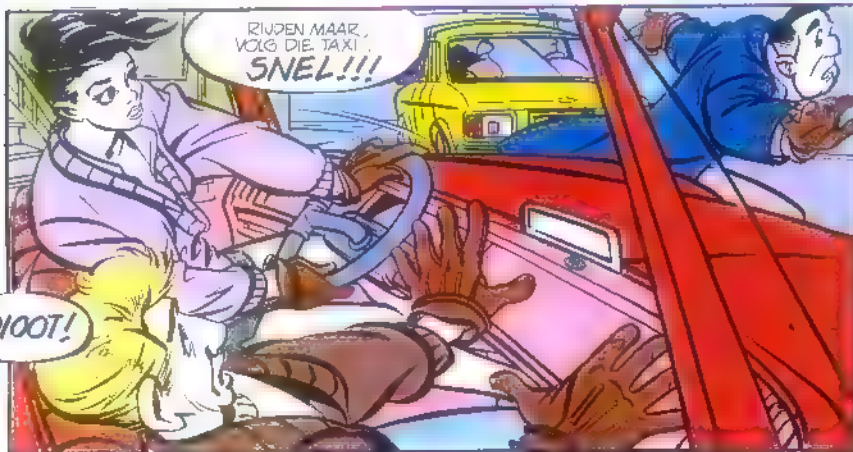
Schaal voor bloembollen Yuan Dynastie

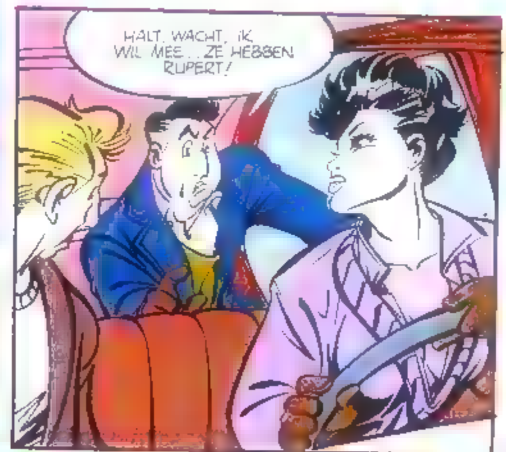

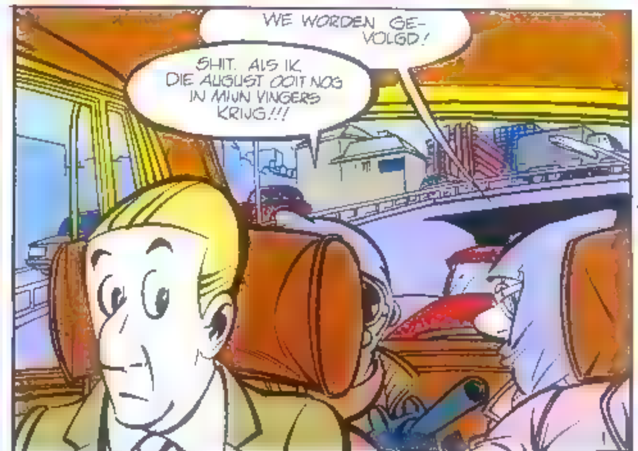
Claudia Brücken

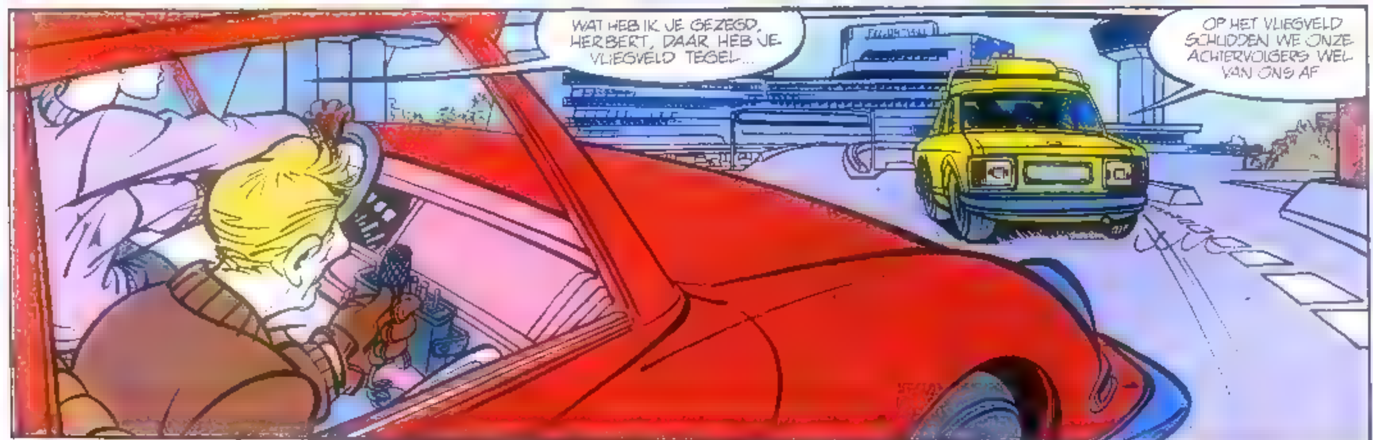
TEKST: WILLEM RITSTIER
TEKENINGEN: MINCK OOSTERVEER

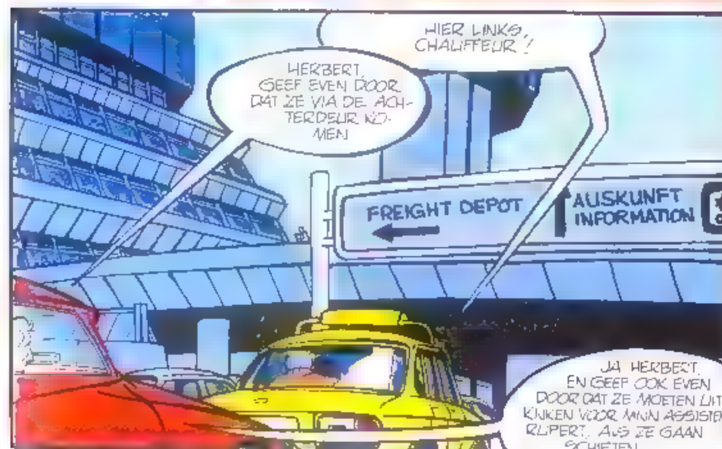

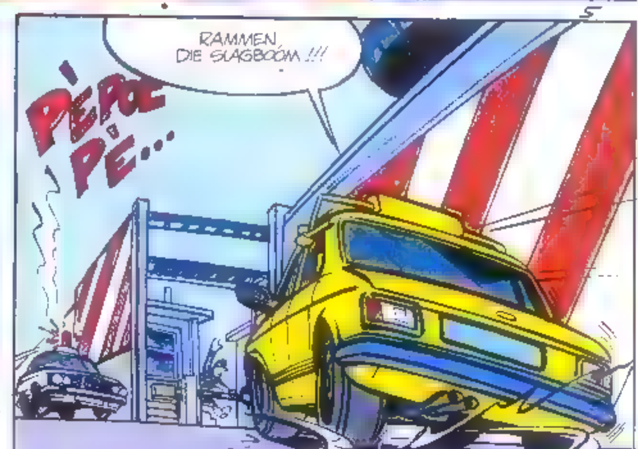

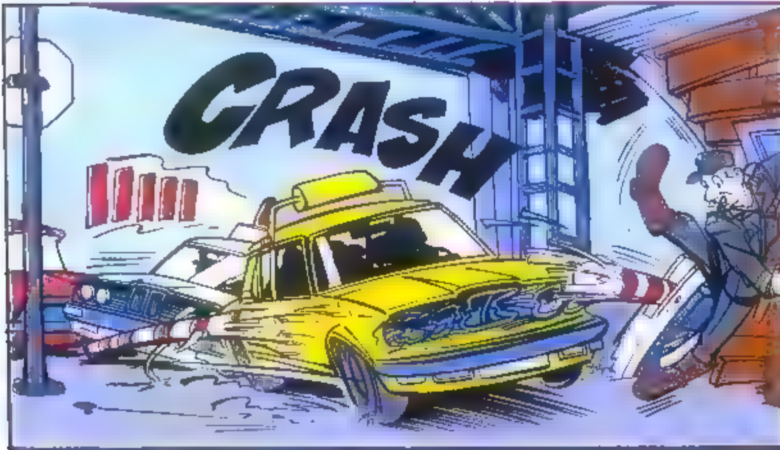

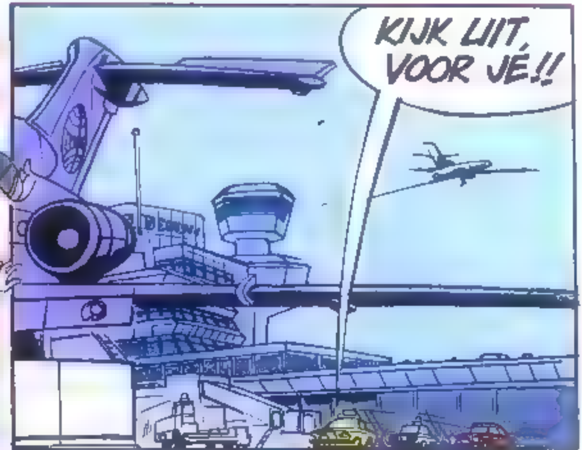

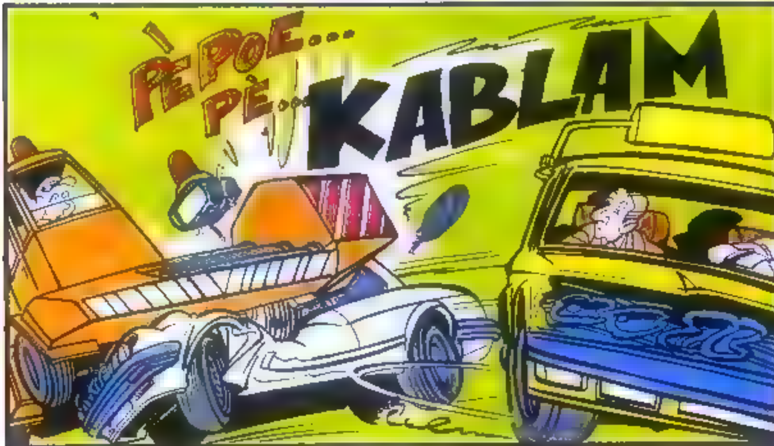

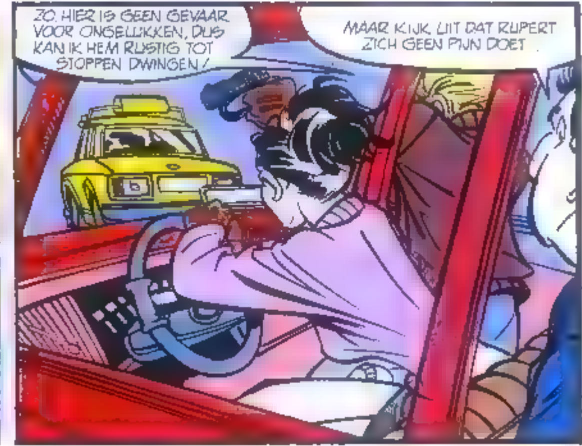

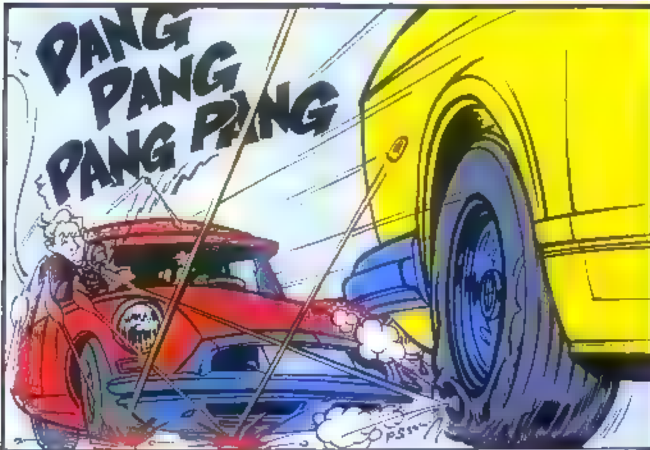

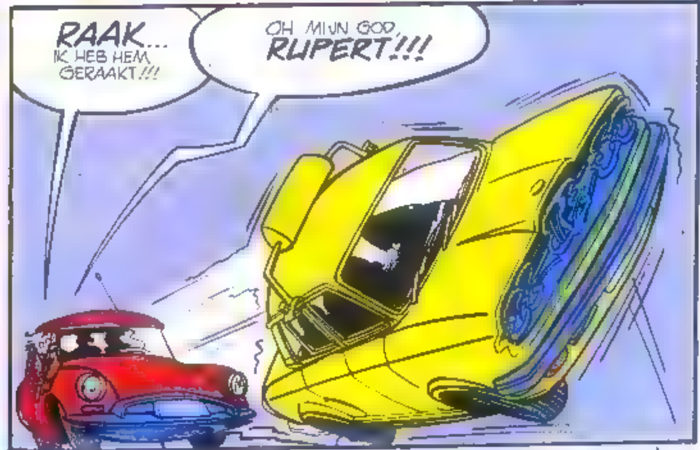

CRASH

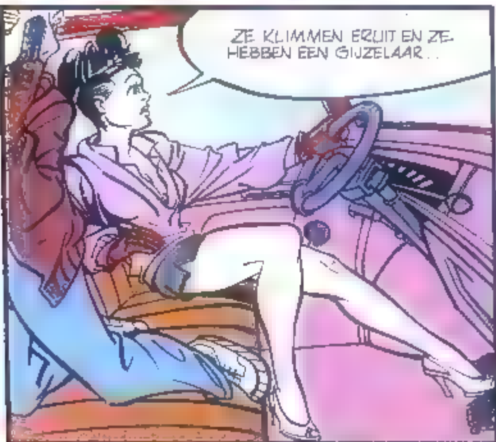

KIJK UIT, VOOR JE!!

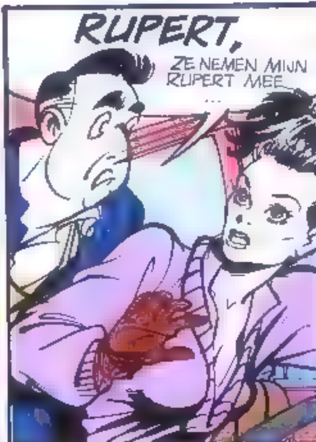

PÈ POE...
PÈ...
KABLAM

ZO, HIER IS GEEN GEVAAR VOOR ONGELUKKEN, DUS KAN IK HEM RUSTIG TOT STOPPEN DWINGEN!
MAAR KIJK UIT DAT RUPERT ZICH GEEN PIJN DOET.

PANG
PANG
PANG PANG

RAAK... IK HEB HEM GERAAKT!!!
OH, MIJN GOD, RUPERT!!!

ZE KLIMMEN ERUIT EN ZE HEBBEN EEN GIJZELAAR...

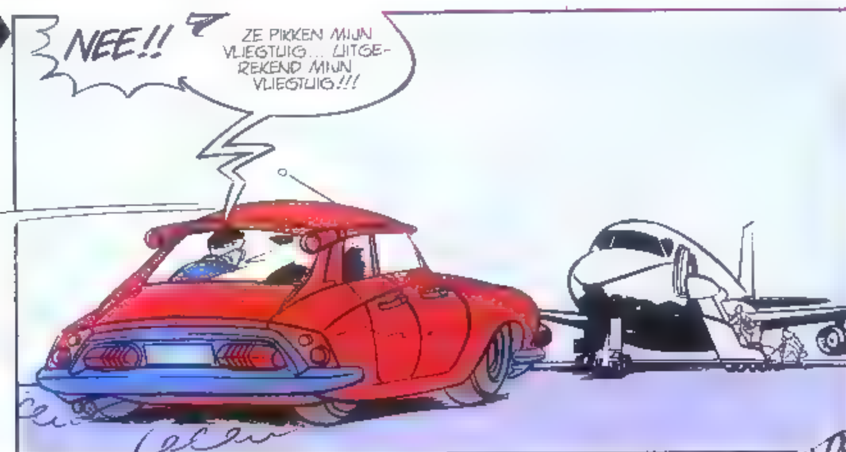

RUPERT,
ZE NEMEN MIJN RUPERT MEE...

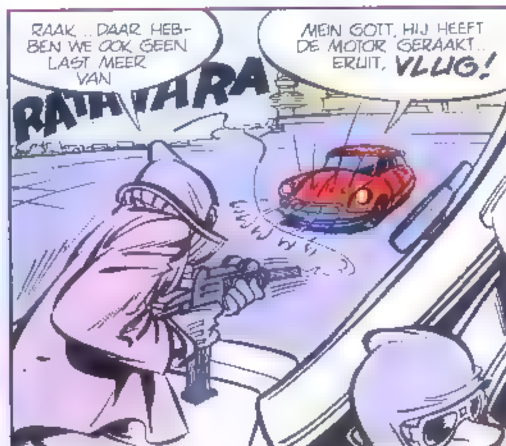

ZO, DIE KLUS IS OOK WEER GEKLAARD, HERR MEIER ZAL TEVREDEN ZIJN.
DAAR, DAT VLIEGTUIG STAAT KLAAR, DAT NEMEN WE.
NEE, NEE, NIET DAT VLIEGTUIG!

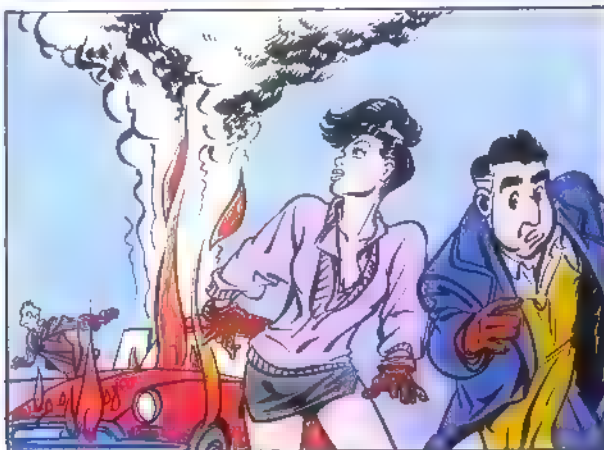
SLA OM

Claudia Brücken

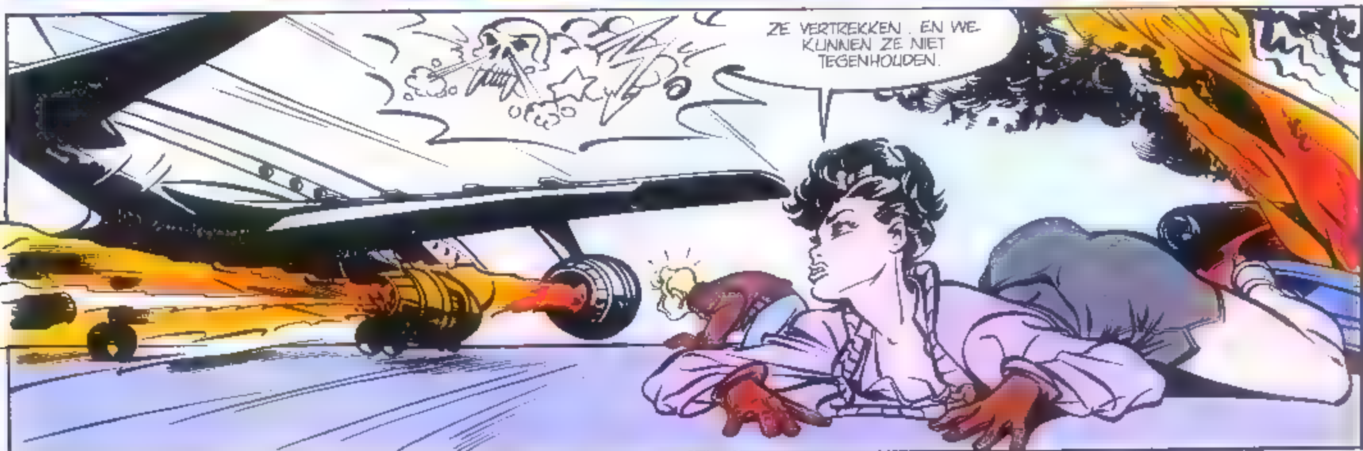

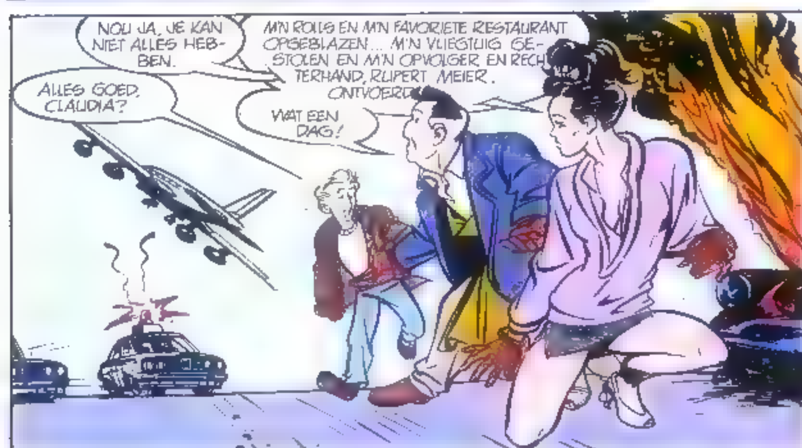

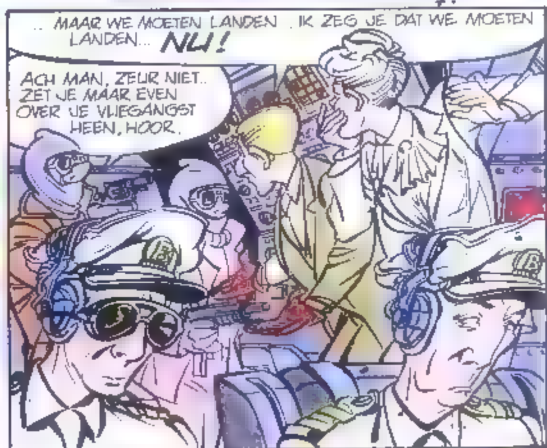

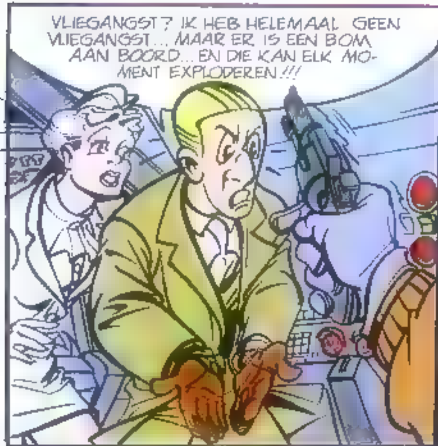

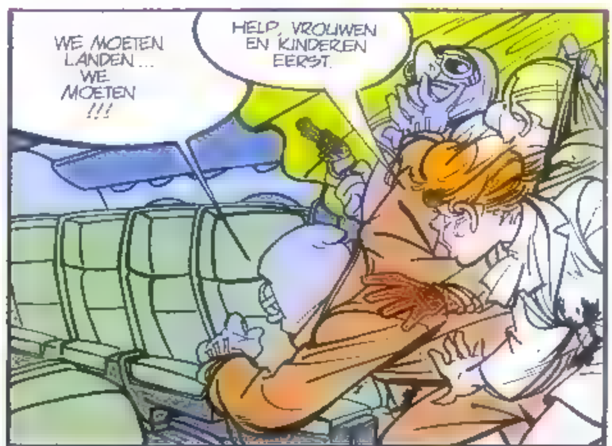

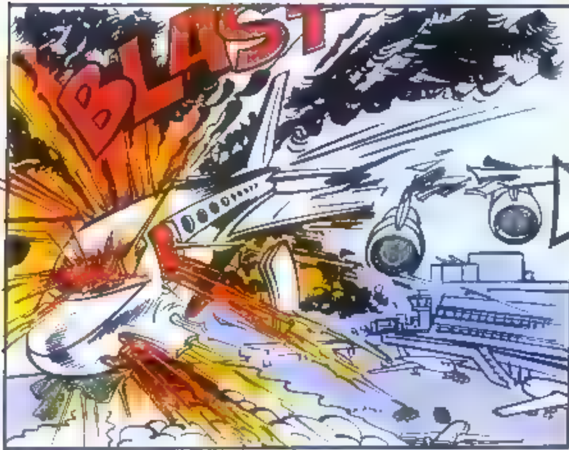

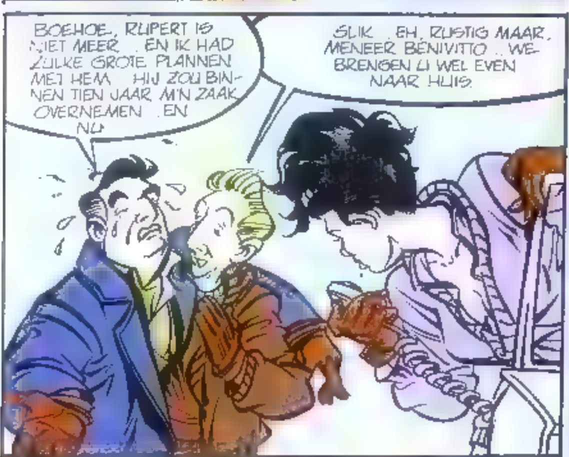

VLIEGANGST? IK HEB HELEMAAL GEEN VLIEGANGST... MAAR ER IS EEN BOM AAN BOORD... EN DIE KAN ELK MO-MENT EXPLODEREN!!!

EEN BOM???

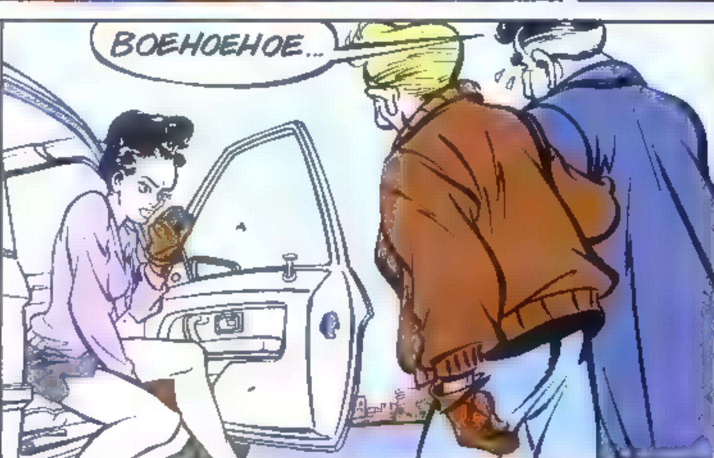

WE MOETEN LANDEN... WE MOETEN !!!
HELP, VROUWEN EN KINDEREN EERST.

BLAST

NEE... M'N VLIEGTUIG... EN RUPERT!!!
WHAM
BLAAM

BOEHOE, RUPERT IS NIET MEER... EN IK HAD ZULKE GROTE PLANNEN MET HEM... HIJ ZOU BINNEN TIEN JAAR M'N ZAAK OVERNEMEN... EN NU
SLIK... EH, RUSTIG MAAR, MENEER BENIVITTO... WE BRENGEN U WEL EVEN NAAR HUIS.

8.

BOEHOEHOE...

SNIK.. HOE WEET U EIGENLIJK DAT IK BENIVITTO HEET?
EH, TJA, EEN GOKJE MISSCHIEN???
EINDE

Eén moment van onoplettendheid is genoeg om te zorgen dat je leven een heel andere loop neemt dan in de bedoeling lag! Laten we bijvoorbeeld eens zien wat er jaren geleden gebeurde in het Amerikaanse stadje Jupiter Hollow.

BIG BUSINESS

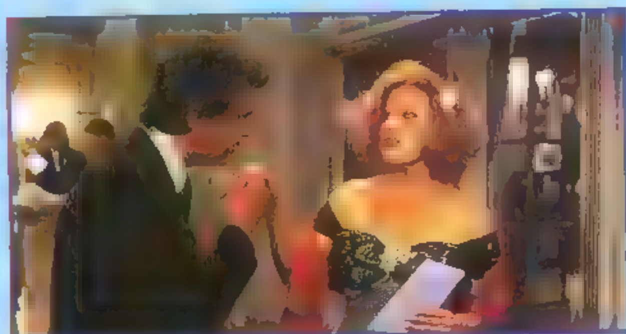
EEN VERVELENDE VERGISSING

In die tijd was er in het bescheiden industriestadje maar één kraamkliniek. De arbeiderskinderen zagen het licht naast de erfgenamen van de rijke fabrikanten. Op een dag schonken de dames Shelton en Ratliff er allebei het leven aan een tweeling. Door een ongelooflijk toeval werden die op hetzelfde moment geboren en kregen ze dezelfde voornamen! Rose en Sadie Shelton, dochters van een rijke familie, leken bovendien sprekend op Rose en Sadie Ratliff, dochters van kleine zelfstandigen. Ze werden toevertrouwd aan een uiterst bijziende kraamverzorgster en zodoende waren ze al gauw het slachtoffer van een vervelende vergissing: de wiegen werden omgewisseld, waardoor de zusjes Shelton de zusjes Ratliff werden en omgekeerd...

Vele jaren later staan Sadie Shelton en haar zuster aan het hoofd van Moramax, een machtige firma in New York. Sadie is een ambitieuse en gevreesde zakenvrouw en ze hoeft weinig te doen om haar nogal naïeve zus Rose te verbluffen, met wie ze samen de beslissingen moet nemen. Ze wil ten eigen bate het bedrijf Hollowmade verkopen, dat haar vader korte tijd eerder overgenomen had. Zodra Rose en Sadie Ratliff, die bevorderd zijn tot directrices van die fabriek, die plannen in de gaten krijgen, vertrekken ze naar New York om te zorgen dat de zusters Shelton op die beslissing terugkomen. En dan begint een opeenvolging van dolle verwikkelingen. Wie schetst de verbazing van de receptioniste van het Plaza Hotel als ze de tweelingen af en aan ziet lopen om met de potentiële koper te onderhandelen? Om nog maar te zwijgen van die koper, die er niet meer in slaagt de tweelingen uit elkaar te houden! En alles wordt nog veel ingewikkelder als er liefde in het spel komt en de rivaliteit nog hoger oplaait!

Het scenario doet denken aan de **Comedy of Errors** van William Shakespeare, maar is in grote mate geïnspireerd op de belevenissen van de twee schrijvers, Dori Pierson en Marc Rubel. Ze zijn van huis uit bekend met het verschijnsel tweelingen, de moeder van de één was de tweelingzuster van de ander. «Maar we hebben onderzoek gedaan, zeggen ze, «naar het gedrag van tweelingen die door omstandigheden vanaf hun jeugd gescheiden leefden. Zo hebben we tweelingen ontmoet die elkaar nauwelijks kenden. We keken op toen we ontdekten dat hun kinderen dezelfde voornamen hadden, dat ze honden van hetzelfde ras hadden en in een auto van hetzelfde merk reden! Allebei hadden ze het gevoel dat een deel van hen ontbrak... Door de resultaten van dat onderzoek is het werk aan het scenario sterk beïnvloed.»

EEN VERBLUFFENDE BETTE MIDLER

Jim Abrahams was de aangewezen regisseur voor een zo zonderling verhaal. Samen met de broers David en Jerry Zucker maakte hij enkele van de meest krankzinnige parodieën van de afgelopen jaren, zoals Flying High en Top Secret, die in hun genre nog steeds niet overtroffen zijn. **Big Business** was voor Abrahams de gelegenheid voor het eerst een film in z'n eentje te maken. Hij legt uit: « De broers Zucker en ik wilden eerst met z'n drieën films maken, later met z'n tweeën en nog weer later wilde ieder voor zich werken. Zelf aarzelde ik nogal voordat ik die stap zette, maar toen ik dit dwaze en volstrekt originele scenario ontdekte, heb ik besloten me in dit avontuur te storten. Ik wist zeker dat ik er een erg leuke, geslaagde film van kon maken. Ik had al 'ns eerder een film voor de Disney studio's gemaakt, **Ruthless People**, dus ik wist dat ik alle steun zou krijgen om er iets goeds van te maken. »

Voor de dubbelrol van Sadie Shelton en Sadie Ratliff deed hij een beroep op een actrice met wie hij al eens eerder had gewerkt en die hij dus goed kende: de buitenissige Bette Midler. « Ik was erg enthousiast over het project, » zegt ze, « omdat Jim degene was die ermee aankwam. Bovendien beloofde het onweerstaanbaar dolle pret te worden. Ik heb in geen jaren zo gelachen als bij het lezen van het scenario. » Bette Midler is afkomstig uit Honolulu en was zich al snel bewust van haar toneeltalent. Als zangeres vestigde ze de aandacht op zich en in 1965 vertrok ze naar New York. Op Broadway trad ze op in talloze muzikale komedies, en tenslotte lukte het haar een eigen show te krijgen. Ze maakte diverse platen en werd één van de meest populaire televisiesterren. Toch heeft ze haar grootste roem te danken aan haar filmrollen. In **The Rose** van Mark Rydell bleken haar grote acteerkwaliteiten. Ze speelde daarin de rol van een zangeres die uiteindelijk zelfmoord pleegt. Het leverde haar in 1979 een Oscar op en ze werd wereldberoemd. Daarna volgde **Divine Madness**, een registratie door Michael Ritchie van één van haar theateroptredens. Er volgde een periode waarin de filmproducenten haar vergeten leken te zijn en waarin ze druk bezig was met optredens in alle grote theaters van de wereld... Maar opeens herinnerden de Disney studio's zich haar bestaan en vroegen haar om haar talent in dienst ■ stellen van hun nieuwe afdeling Touchstone. Voor de studio's was ze « de meest verbluffende vrouw op het bioscoopscherm sinds Minnie Mouse. » Naast **Ruthless People** speelde ze ook in **Down and Out in Beverly Hills** en momenteel bereidt ze zich voor op een hele serie andere rollen, dramatische maar ook muzikale.

Haar tegenspeelster in **Big Business** ■ niemand minder dan Lily Tomlin, bekend uit onder andere **The Late Show** en **Nine to Five**, waarin ze een hoofdrol speelt naast Dolly Parton en Jane Fonda. Dit keer speelt ze de dubbelrol van Rose Shelton en Rose Ratliff: « De één is het type van de Newyorkse vrouw van de wereld, sophisticated en oppervlakkig, terwijl de ander terughoudend is, maar een doorzetter. »

Technische gegevens

Productie: Touchstone / Silver Screen, gedistribueerd door Warner
Regie: Jim Abrahams
Scenario: Dori Pierson en Marc Rubel
Camera: Dean Cundey
Muziek: Lee Holdridge
Acteurs: Bette Midler, Lily Tomlin, Fred Ward, Edward Herrmann, Michele Placido, Daniel Gerroll, Barry Primus, Michael Gross.

Tweelingen in het echt en op papier

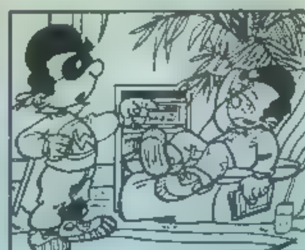
Niet alleen in de film beleven tweelingen vreemde avonturen. Ook in strips zijn hun dwaze belevenissen terug te vinden: Jansen en Janssen, de detectives uit **Kuifje**, zijn daar een prachtig voorbeeld van. Een ander voorbeeld is de tweeling **Ed en Ad**. Hun avonturen worden getekend door Cadot en geschreven door Bom. De twee sympathieke jongens zijn een wel heel bijzondere tweeling: één van de twee, Ed, kan zich in een wolf veranderen! Als de vriendelijke wolf Isegrim, die tot de meest onverwachte en wonderlijke dingen in staat is, raakt hij met zijn broer Ad in allerlei gebeurtenissen verwikkeld. Waarschijnlijk zou elke lezer graag een tweelingsbroer als Ed willen hebben, die hem meeneemt naar een fantastische wereld... Ed en Ad brengen hun vakantie door in het zuiden van Frankrijk, zoals we hebben kunnen lezen. Samen komen ze op **Het spoor van Baphomet**, een monster dat vroeger vereerd werd door de Tempeliers en dat herleeft om de hele streek te terroriseren! Daarna vinden we hen terug in de bossen van de Elzas, waar alle wolven van Europa bij elkaar komen voor een geheimzinnige ontmoeting. Ze moeten een opvolger vinden voor Tetramund, **De Wolvenkoning...** Die eerste twee ontmoetingen met Ed en Ad zijn te lezen in twee albums, die verschenen zijn bij uitgeverij Lombard. Het derde album, **Het Sterrenpaard**, verschijnt binnenkort en mag je vooral niet missen!

Ook sommige van onze auteurs lijken als twee druppels water op elkaar. **De zusters Rahir** bijvoorbeeld. Jeanine tekent strips, zoals de avonturen van **Hermelijnwit.**
Renée tekent schitterende dossiers en posters. Ze zijn een heel charmante tweeling, die alleen met de grootste moeite uit elkaar te houden is. Ze zijn onafscheidelijk en de grote gelijkenis tussen de twee leidt natuurlijk tot misverstanden en vergissingen. Renée vertelt: «Jeanine is gek op boogschieten, maar ik weet daar werkelijk niets van af. Op een dag stak een man die me voor mijn zuster hield, een heel betoog tegen me af over boogschieten. Hij vertelde daar zo enthousiast over, dat ik er met geen mogelijkheid tussen kon komen om hem te vertellen dat hij zich vergiste. Ik moest wachten tot hij uitgepraat was! Op een andere keer herkende een jongen die ik op Martinique ontmoet had, mijn zuster omdat ze zoveel op mij lijkt. Ze hadden elkaar nog nooit gezien en toen Jeanine in het vliegtuig bij me kwam zitten, zei die jongen meteen tegen haar: Jij bent de zus van Renée!»
Het is ook een hele klus om het verschil te zien tussen **de broers van Linthout**. De meeste mensen weten ook niet dat ze een tweeling zijn. Georges ondertekent de avonturen van **Lou Smog** met zijn eigen naam, Luc gebruikt liever het pseudoniem Stibane. Ook bij hen komt regelmatig verwarring voor. Luc herinnert zich: «Op mijn trouwdag had ik er een beetje genoeg van om al die vrienden te kussen die het jonge paar geluk kwamen wensen. Vandaar dat ik stiekem mijn broer gevraagd heb voor me in te vallen... De receptie ging verder zonder dat iemand het in de gaten had. Later moesten we door omstandigheden van woning ruilen. De winkeliers, die van niets wisten, merkten het niet eens. Ze dachten dat het dezelfde man was, maar met een andere vrouw! Niemand durfde te vragen hoe het zat... Het gaat zelfs zo ver, dat onze kinderen ons soms niet uit elkaar kunnen houden!»
Op basis van die waar gebeurde belevenissen bedacht Luc 'Stibane' van Linthout een nieuwe striptweeling, **Woody en Willy**, en hun dwaze avonturen kunnen we binnenkort volgen.

KUN JE DIT GELOVEN?

Arnold Schwarzenegger en Danny DeVito zijn in «Twins» tweelingen. Alleen hun moeder kan hen uit elkaar houden. Na een jarenlange scheiding — sinds hun geboorte — komt uiteindelijk een ontroerend en hysterisch weerzien. Deze dolle komedie wordt geregisseerd door Ivan Reitman, die ook «Ghostbusters» en «Legal Eagles» op zijn naam heeft staan.

VERTEL EEN FLITSENDE MOP EN WIN ÉÉN VAN DE 1000 PAAR...

...FLITSENDE JOCKS.

KOM OP MET JE MOP!

BEL DE YOKI-LIJN.

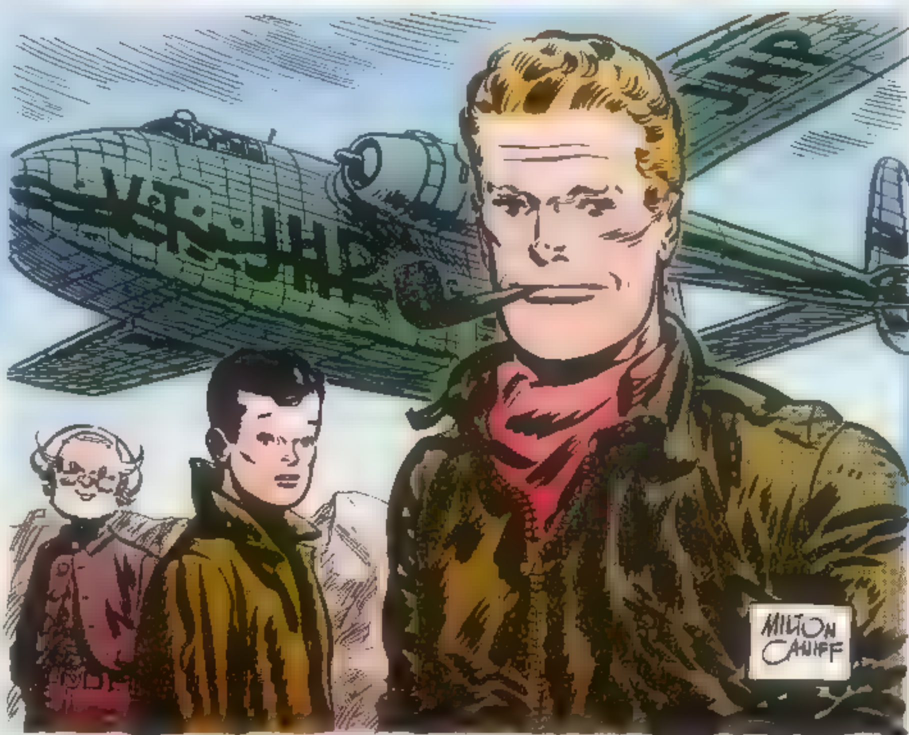
Verse Yoki Drink, de lekkerste drink yoghurt, komt flitsend uit de hoek met een kom-op-met-je-mop-wedstrijd. Met als prijzen totaal maar liefst 1000 paar flitsende Jocks-gympen naar keuze. Bel naar de Yoki-moplijn en vertel je leukste mop. Elke week gaan er 125 Jocks uit als prijzen. Er zijn in totaal 8 telefoonnummers, dus je hebt [illegible] keer kans om te winnen. Kijk op de Yokiverpakking in de winkel, daar staat alles op!

YOKI DRINK, DE LEKKERSTE DRINK YOGHURT.

Vliegtuigen in de strip

Op grote hoogte

Bijna ieder jongetje heeft er ooit van gedroomd piloot te worden. Vliegtuigen oefenen een sterke aantrekkingskracht uit. Wie een vliegtuig bestuurt, voelt zich letterlijk boven alles en iedereen verheven. En het is alsof een piloot de hele wereld als zijn broekzak kent.
Natuurlijk, het is allemaal een droom. Er zijn tenslotte maar weinig jongetjes die werkelijk piloot worden. Het besturen van een vliegtuig is hard en moeilijk werk. Piloten dragen een grote verantwoordelijkheid, het tijdverschil tussen de verschillende bestemmingen is slopend, en piloten zien maar weinig van de schitterende landstreken waar ze overheen vliegen. Het besturen van een vliegtuig is een baan als zoveel andere...
Toch is in stripverhalen nog veel van de romantiek terug te vinden, die vliegtuigen altijd omgeven heeft. De Amerikaan *Milton Caniff* tekende twee avonturenstrips, die allebei een vlieger als hoofdpersoon hadden: *Terry and the Pirates* en *Steve Canyon*. Zeker in de tijd dat Caniff zijn bekendste werk maakte, de jaren veertig en vijftig, was een piloot een ideale hoofdpersoon voor een verhaal: met zijn vliegtuig kon hij elke willekeurige plek op aarde bereiken, en vaak was er maar weinig voor nodig om hem op weg te krijgen.
De invloed van Caniff op het Europese stripverhaal is enorm geweest. Hij wordt de Rembrandt van de strip genoemd vanwege de prachtige zwart-wit effecten in zijn verhalen. Zijn bijzondere stijl van tekenen heeft bijvoorbeeld Hugo Pratt duidelijk geïnspireerd, maar ook Jijé, Paul Gillon, Attilo Micheluzzi - kortom, de beste realistische tekenaars van Europa. Ook de inmiddels ouderwetse vliegersromantiek, die op een prachtige manier de sfeer in *Terry and the Pirates* bepaalt, is in veel Europese - ook Nederlandse - strips terug te vinden. Nederlandse voorbeelden uit de jaren vijftig

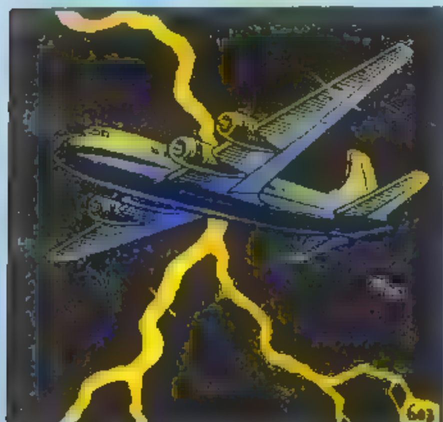

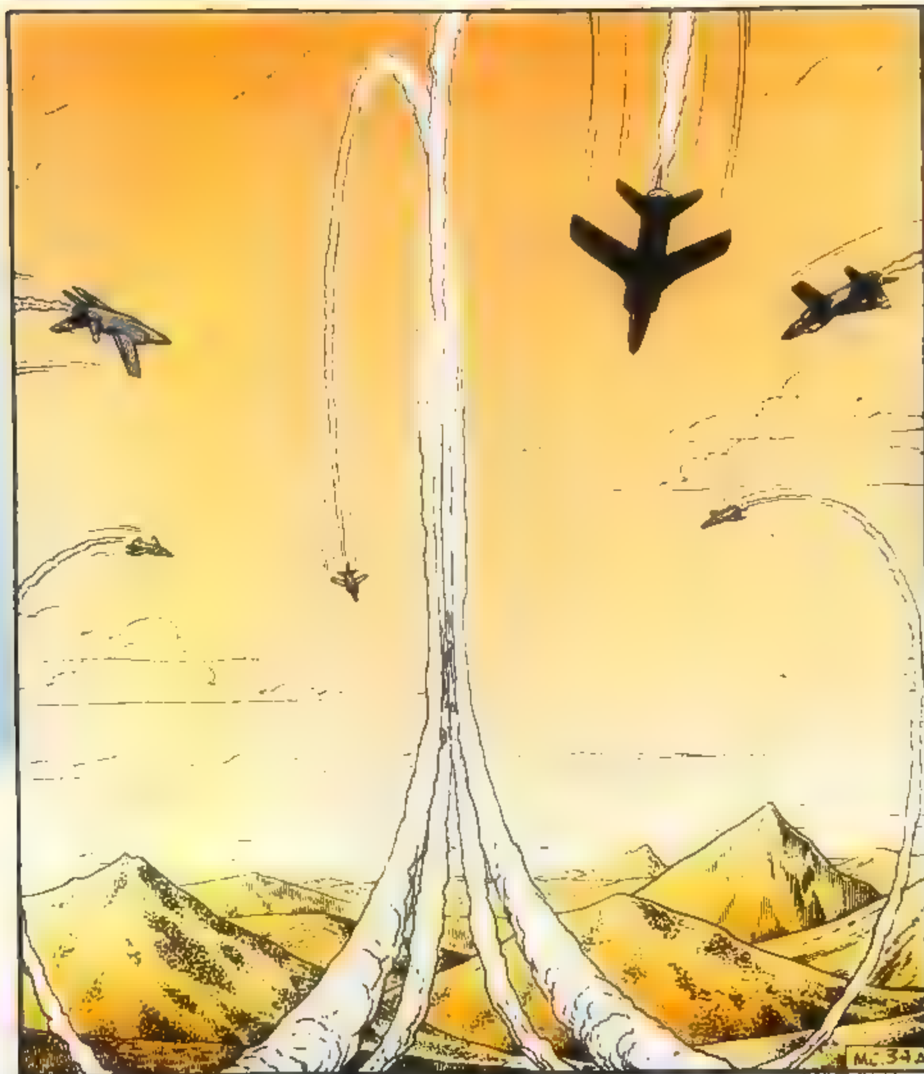
zijn *Piloot Storm* van Henk Sprenger en *Frank, de Vliegende Hollander*. Allebei ademen ze duidelijk de stoere jongensboeken-sfeer van die tijd. De hoofdpersonen zijn onverschrokken Hollandse jongens, die bereid zijn overal ter wereld de handen uit de mouwen te steken en de aanwezige varkentjes te wassen.

Heetgebakerd

Piloot Storm en Frank, de Vliegende Hollander, zijn alleen nog getuigen van een lang vervlogen tijd. De verhalen geven een interessant beeld van de tijd waarin ze ontstonden, maar ze zullen de meeste moderne lezers nauwelijks meer aanspreken. In diezelfde tijd werden in België en Frankrijk vliegtuigstrips gemaakt, die nog steeds beroemd en geliefd zijn, en waarvan nog steeds nieuwe delen verschijnen: *Buck Danny* van Hubinon en Charlier, *Dan Cooper* van Albert Weinberg en, later, *Tanguy en Laverdure* van Uderzo en Charlier. Alleen de tekenaar en schrijver van *Dan Cooper* is nog steeds dezelfde. De serie *Buck Danny* werd na het overlijden van tekenaar Hubinon overgenomen door Francis Bergèse, die ervaring had met tekenen van vliegtuigen: hij had jarenlang illustraties gemaakt voor modelbouwdozen. Onlangs verscheen het 44e verhaal uit de serie, *De deserteur*, over een Russische overloper die de Amerikanen in het begin handig stroop om de mond weet te smeren, maar uiteindelijk toch niet te vertrouwen blijkt. Buck Danny zelf is in de loop der tijd weinig veranderd, en zijn twee vaste metgezellen, de kapiteins Tuckson en Tumbler evenmin. De heetgebakerde, roodharige Sonny Tuckson is zonder twijfel de meest opvallende figuur in de strip: hij zorgt voor de komische momenten in de verder bloedserieuze verhalen. De oorspronkelijke tekenaar van de serie was *Victor Hubinon*, een van de grootste tekenaars in de geschiedenis van de Europese strip. Vooral in de jaren vijftig was zijn invloed groot. Bij zijn overlijden in 1979 schreef zijn collega Dick Matena: "Hubinons strips hebben altijd een geweldige populariteit genoten en commercieel gezien hoorde hij bij de meest succesvolle tekenaars van Europa. Dat succes dankte hij voornamelijk aan zijn strakke, heldere en overzichtelijke stijl, die ontdaan was van elke overbodige franje en toch een verre van armoedige indruk maakte.
Door die strakke stijl en dat gebrek aan franje verkijkt men zich nogal eens op Hubinons virtuositeit. Want virtuoos was hij. Niet virtuoos in de zin van oogverblindend artistiek of van verbluffend

is natuurlijk de Zwaardvis, uit het allereerste Blake & Mortimer-verhaal *Het geheim van de Zwaardvis* van Edgar P. Jacobs. Daarin nemen de hoofdpersonen het op tegen een invasie van duivelse oosterlingen, en het is tenslotte de Zwaardvis die de vijand weet te stoppen en hem de genadeslag geeft.
De oorlog in *Het geheim van de Zwaardvis* was een denkbeeldige oorlog, een strijd die zich afspeelde in het hoofd van de tekenaar en zijn lezers. Het is vooral begrijpelijk als je weet dat de strip vlak na de Tweede Wereldoorlog werd gemaakt, in een tijd dat de mensen angst hadden voor een invasie uit het oosten, van de Russen of van de Chinezen: onbekend, maar dreigend en machtig.

Onstuimige romantiek

Oorlog en luchtvaart zijn in strips sterk met elkaar verbonden. In de Eerste Wereldoorlog bleek voor het eerst het belang van het gebruik van vliegtuigen: wie de hemel beheerst, beheerst de oorlog. De beroemdste luchtheld uit de Eerste Wereldoorlog was de Duitse baron Manfred von Richthofen, die "De Rode Baron" werd genoemd omdat hij in een rode Fokker driedekker vloog. Hij is de gezworen vijand van het hondje Snoopy uit de *Peanuts*, die zich verbeeldt dat zijn hondehok een Sopwith Camel is, een tweedekker waarin hij het opneemt tegen de Rode Baron. Meestal tevergeefs overigens, het hondehok raakt doorzeefd met kogels en Snoopy moet onverrichterzake huiswaarts. Maar hij geeft het niet op. Zijn kreet "Op een dag krijg ik je wel, Rode Baron" is inmiddels een gevleugelde uitdrukking geworden.

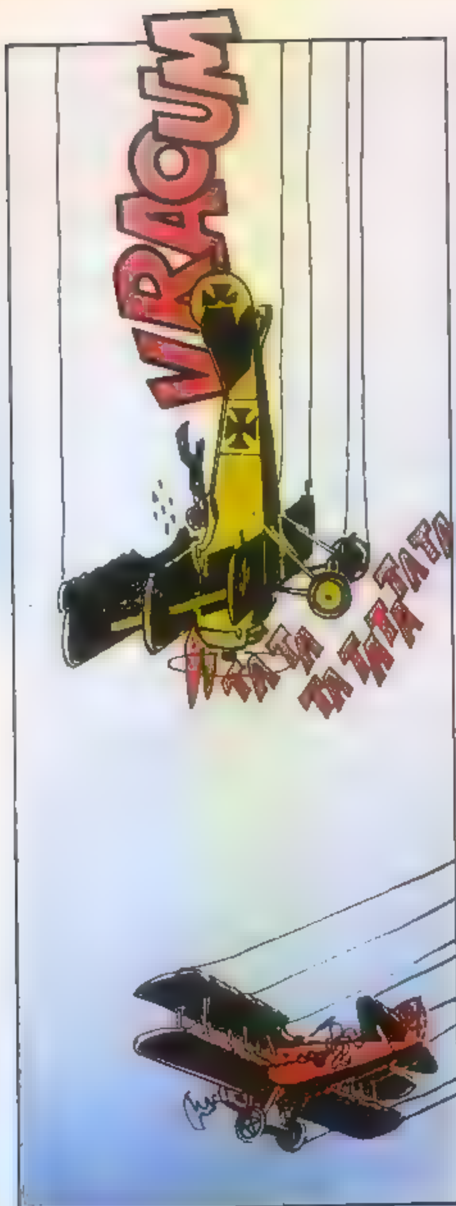
snelle lijnvoering. Nee, Hubinon was virtuoos als *strip*-tekenaar. Zijn camera-instellingen getuigden altijd van een grote durf en hij kon iedere situatie aan. Of hij die nou moest realiseren binnen het strenge kader van vier of vijf balken met allemaal even grote plaatjes, zoals in zijn absolute meesterwerk: *De Zwarte Draak* (Buck Danny nummer 5) of binnen het ruimere kader van drie of vier balken, dat hij zich in zijn latere werk toestond, zijn vakmanschap, dat inderdaad meesterschap was, deed hem moeilijkheden overwinnen waar de meeste andere tekenaars maar niet eens aan begonnen. En meestal zag het er dan zo vanzelfsprekend uit, dat zelfs vele collega's het genie, dat achter die op het oog zo simpele oplossingen zat, niet meer herkenden."
Tot Hubinons beste werk behoort ook de biografie van de Franse vlieger *Jean Mermoz*, die hij voor het weekblad Robbedoes maakte. Mermoz is blijkbaar populair bij striptekenaars: enkele jaren geleden verscheen een tweede stripbiografie van de luchtheld, gemaakt door de Italiaanse tekenaar Attilo Micheluzzi.
Een andere beroemde vlieger was de Duitse officier Hans Joachim Marseille, die bekend stond als de beste schutter van de Luftwaffe. Een paar jaar geleden kreeg hij een opvallende rol in *In bluer skies* van de jonge tekenaar Marcelino Truong, verschenen in de Buldog-reeks, een bevlogen en dichterlijk verhaal over de fatale ontmoeting tussen twee piloten.

Stoethaspel

Het is opvallend dat de meeste vliegende striphelden beroepsmilitair zijn: Buck Danny is in dienst bij de Amerikaanse luchtmacht, Dan Cooper bij de Canadese, Tanguy en Laverdure bij de Franse. Aan *Tanguy en Laverdure* werd door verscheidene tekenaars gewerkt. De eerste verhalen waren van de hand van Albert Uderzo, die ook de avonturen van Asterix tekende. Later werd de serie overgenomen door een van de grootmeesters van de realistische strip, Jijé. De Franse televisie maakte zelfs een serie over de beide piloten: de moedige maar kleurloze Tanguy en de kleurrijke stoethaspel Laverdure, die duidelijk familie is van Sonny Tuckson uit *Buck Danny*. Onlangs verscheen een nieuw album in de reeks: *Verboden zone*, getekend door Alexander Coutelis - inmiddels de vierde tekenaar die zich aan de avonturen van Tanguy & Laverdure waagt.
In de laatste albums van zowel Buck Danny als Dan Cooper speelt een ultrageheim vliegtuig een belangrijke rol: de *Stealth*, een jager die niet zichtbaar is op het radarscherm en dus vrijwel "onzichtbaar" (het vliegtuig bestaat echt, trouwens). Een ander geheimzinnig vliegtuig

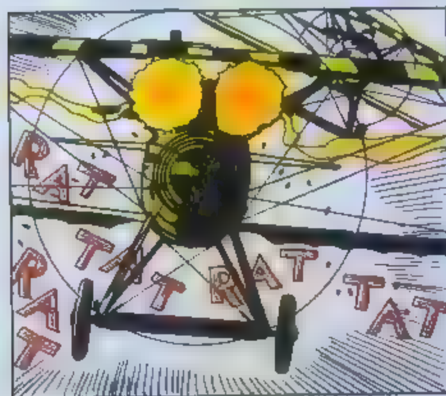

De luchtgevechten uit de Eerste Wereldoorlog komen op een meer serieuze manier terug in bijvoorbeeld *De Zwarte Jager* van Liliane & Fred Funcken, dat indertijd verscheen in de Collectie Jong Europa van het weekblad Kuifje. Hoofdpersoon is de arts Doc Silver, die meestal in het Wilde Westen opereert, maar in dit verhaal aan het front terechtkomt. Hij probeert te ontdekken wie de geheimzinnige Zwarte Jager is, die de Amerikaanse troepen aanvalt. *De Zwarte Jager* is een mooi en wat romantisch oorlogsverhaal. Aanzienlijk grimmiger is het werk van de

Franse tekenaar Jacques Tardi, in wiens verhalen de Eerste Wereldoorlog steeds weer terugkomt. Een voorbeeld is het korte verhaal "KnockOut", waarin een Duitse en een Amerikaanse vlieger een luchtgevecht aangaan. De Amerikaan meent in de vijandelijke piloot zijn vroeger vriend Hermann te herkennen en kan er niet toe komen hem neer te schieten. De Duitser ontsnapt, maar de genade van de Amerikaan blijkt op een misverstand te berusten: de vijandelijke vlieger heet Karl.

In het album *Zoete nevels van Vlaanderen* van Attilo Micheluzzi duikt in 1917 aan het Vlaamse front een Sopwith Camel zonder kentekens op. De onbekende vlieger, die gestationeerd blijkt in het Zeeuwse plaatsje Hulst, is een vrouw: de ondernemende heldin *Petra Chérie*. In haar avonturen zijn de verschrikkingen van de oorlog op de achtergrond geraakt. Micheluzzi schrijft avonturenverhalen in de traditie van Milton Caniff, vol onstuimige romantiek en aangename nostalgie. Ook in de belevenissen van de Duitse vlieger *Adler*, geschreven en getekend door René Sterne, is de invloed van Caniff terug te vinden. Zijn verhalen spelen zich tussen de twee wereldoorlogen op exotische locaties af. Adler is het prototype van de avonturier. Hij is onafhankelijk: zijn diensten zijn te huur, maar hij is niet te koop - het soort held dat ook is terug te vinden in de Amerikaanse avonturenfilms uit de jaren veertig, zoals *To Have And To Have Not* met Humphrey Bogart.

Knipogen

Waarschijnlijk hebben alle meisjes er wel eens over gedroomd stewardess te worden. Net als piloten hebben stewardessen in werkelijkheid een zware baan, maar in strips wordt gretig ingespeeld op het geïdealiseerde beeld dat de meeste lezers hebben. De beroemdste stripstewardess is natuurlijk *Natasja*, die sinds 1970 samen met haar vriend Walter het luchtruim onveilig maakt en talloze jonge lezers het hoofd op hol brengt. De eerste schetsen maakte tekenaar François Walthéry (de overeenkomst tussen de namen Walter en Walthéry is volgens ons niet toevallig) al vijf jaar eerder, toen hij in Duitsland zijn militaire dienst vervulde. De eerste pagina's van de strip bleven lang in de la liggen, omdat Walthéry in die tijd als assistent van Peyo werkte en daardoor weinig tijd had. Toen haar belevenissen eindelijk werden gepubliceerd, was het succes niet mis. Natasja was al snel een van de populairste helden van het weekblad Robbedoes, populair bij jonge maar ook oudere lezers, die Walthéry's vette knipogen maar al te goed begrepen: Natasja is niet zomaar een gewone stewardess, maar een echte droomvrouw die zorgt dat haar lezers een verhaal lang in de wolken zijn.

Regelmatig is het neerstorten van een lijnvliegtuig het vertrekpunt voor een verhaal. Een beroemd voorbeeld is het Kuifje-avontuur *Vlucht 714* van Hergé. Dany en Jean van Hamme lieten in hun prachtige album *Een avontuur zonder helden* zien wat er met de overlevenden van een dergelijke vliegramp gebeurt. Ze moeten proberen uit de jungle te ontsnappen, maar het avontuur brengt hun ware aard naar boven. Het is een verhaal over lafheid en moed, egoïsme en zelfopoffering, en een van de meest realistisch vliegtuigverhalen die ooit gemaakt zijn.

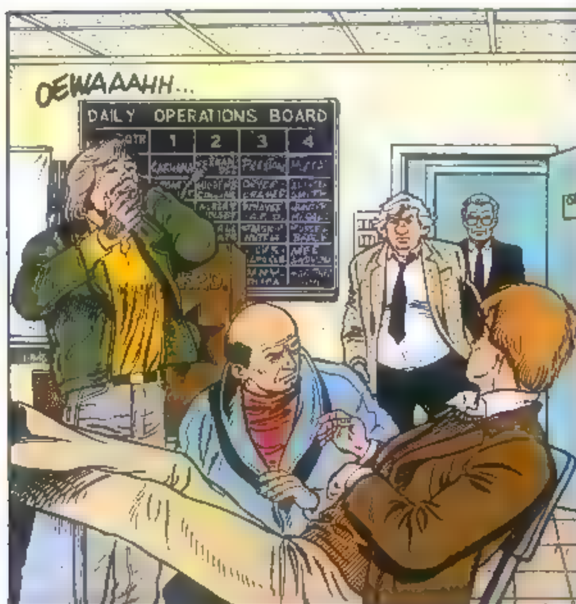
De albums die we hebben genoemd, zijn niet meer dan een greep uit de talloze verhalen waarin vliegtuigen de een of andere rol spelen. Ze zijn opwindend, maar nog niet half zo opwindend als het vliegen zelf: honderd jaar geleden nog een onvoorstelbaar wonder, maar nu dagelijkse praktijk. Iedereen kan opstijgen en zich hoog boven de wereld verheven voelen - of hij nu piloot is, of alleen maar passagier. En als het nieuwtje er af is en je begint je te vervelen op zo'n eindeloze vlucht naar het andere eind van de wereld, is het maar te hopen dat er een paar stripboeken in je handbagage zitten. De avonturen van Buck Danny bijvoorbeeld, zodat je weer kunt voelen hoe opwindend vliegen kan zijn...

DE BROKKENMAKERS

SAMENVATTING: Brock moest schieten... Nu ligt de Haai in een diepe coma. Ze moeten hem proberen te redden, want hij alleen kent de plaats waar de jongen en de hond zich bevinden! Ondertussen ■ Brock achter de ware identiteit van de Haai gekomen. Het is Harry Walker, gezocht voor meerdere moorden.

SLA OM

DE BROKKENMAKERS

CHRISTIAN DENAYER
A.-P. DUCHATEAU
YVAN FERNANDEZ

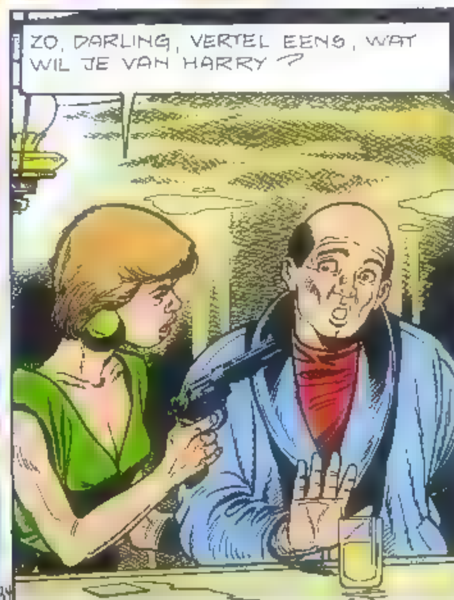

HEE...? JULLIE KENDEN HEM TOCH NIET?
ZEG OP, KNAAP! EN SNEL!...

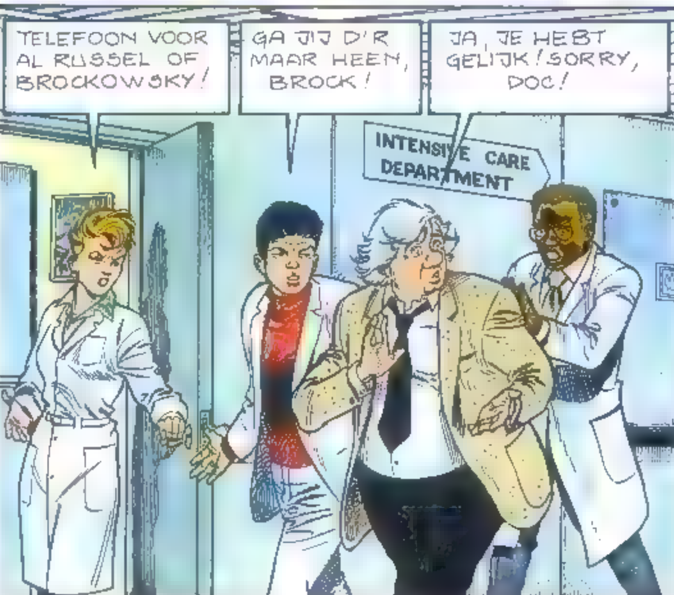

RUSTIG! HARRY ZIT IN DE PUREE! HIJ LIGT IN HET ZIEKENHUIS MET EEN KOGEL IN Z'N BAST! DE SMERISSEN HEBBEN 'M TE GRAZEN GENOMEN!
JE LIEGT!

WIE STUURT JE!
NIEMAND! IK BEN KESSLER, 'N MAAT VAN HARRY!

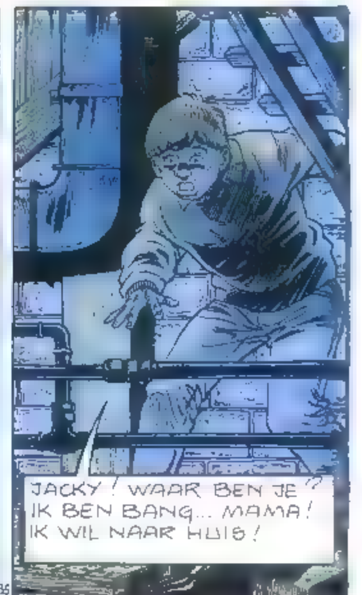

O.K. KOM MEE NAAR DE KELDER, KESSLER!
WE HEBBEN EEN SCHIETBAAN BENEDEN, WEET JE... WE KUNNEN JE GEBRUIKEN... ALS SCHIETSCHIJF!

DENKT U DAT HIJ NOG BIJKOMT, DOC?
IK WEET HET ECHT NIET!

VERDUIVELD! HET LEVEN VAN EEN KLEIN KIND STAAT OP HET SPEL!... WORD WAKKER, JIJ SMERIG STUK...
BENT U GEK GEWORDEN? HOU OP!

TELEFOON VOOR AL RUSSEL OF BROCKOWSKY!
GA JIJ D'R MAAR HEEN, BROCK!
JA, JE HEBT GELIJK! SORRY, DOC!
INTENSIVE CARE DEPARTMENT

HALLO! MET BROCKOWSKY!
PHON

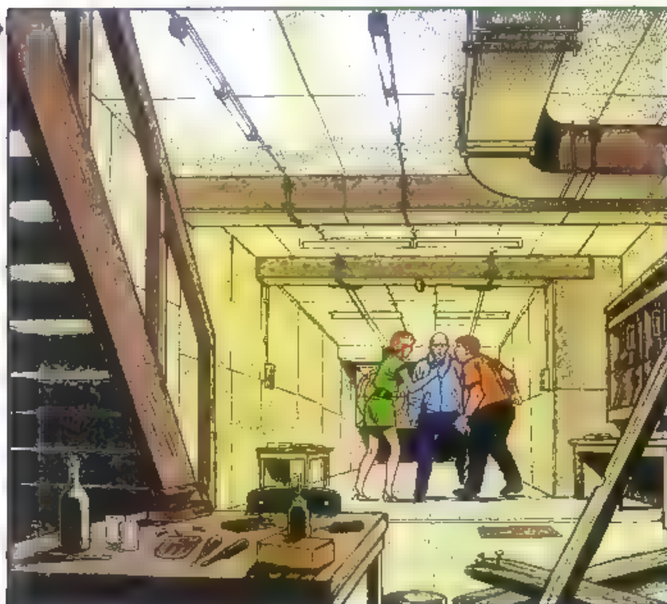

JACKY! WAAR BEN JE? IK BEN BANG... MAMA! IK WIL NAAR HUIS!

SLA OM

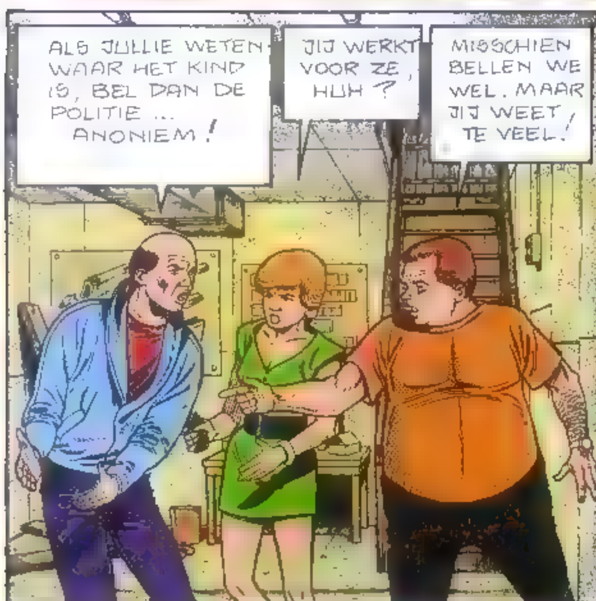
DE BROKKENMAKERS

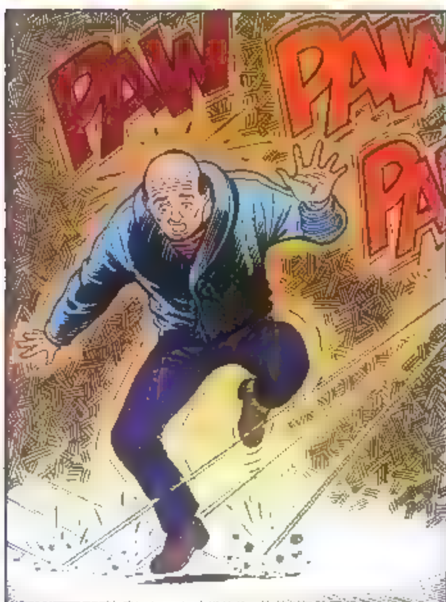

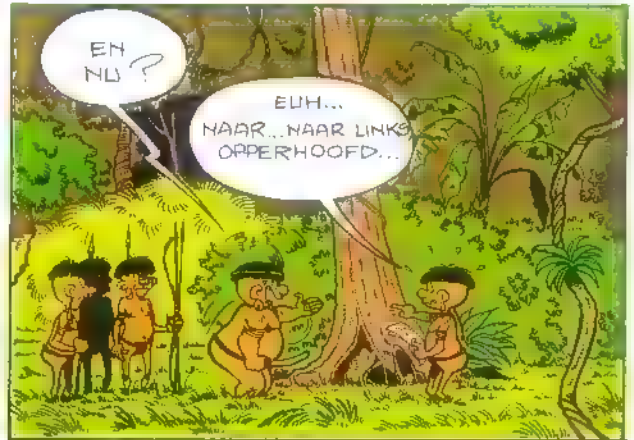
wordt vervolgd

PTOEIH

DALE
DIDGÉ

Dale -DIDGÉ 88

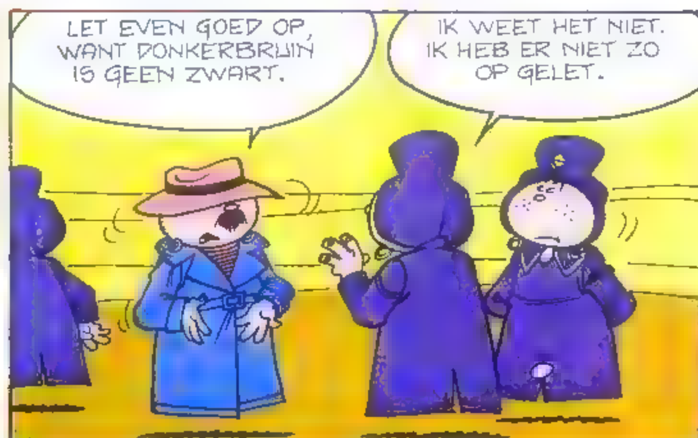

Meneer Edouard

"DE BENDE VAN DE GONG"
IS VAN DE PARTIJ
BIJ JE BOEKHANDELAAR! 3e ALBUM
(LOMBARD UITGAVEN)

118A-

118B-

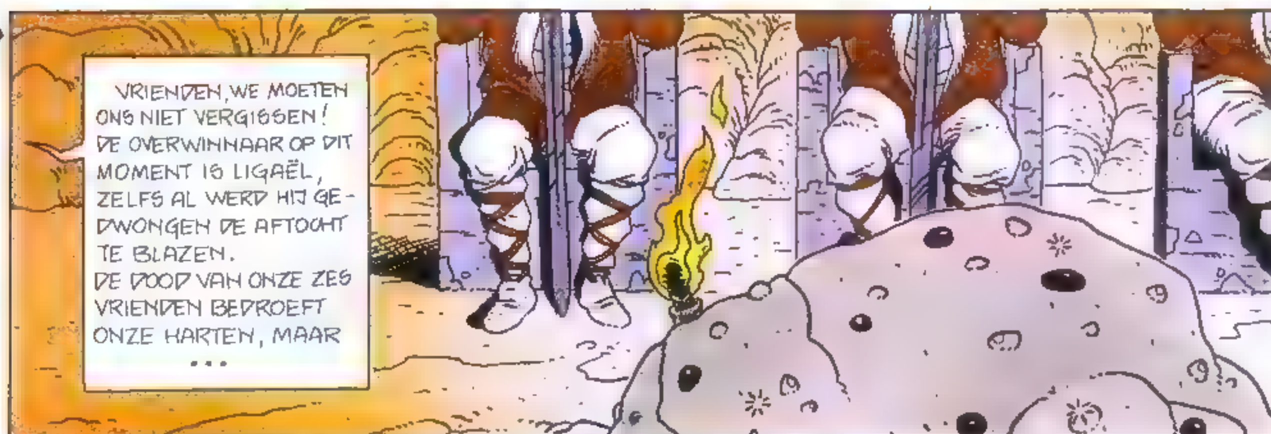

DIDGÉ 88 *

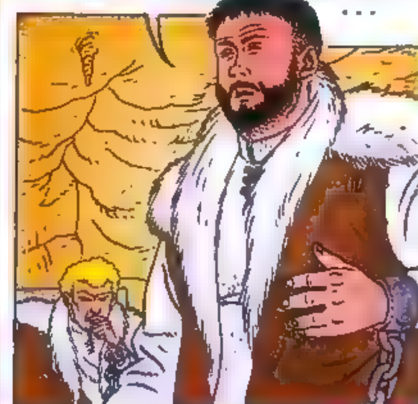

SLA OM

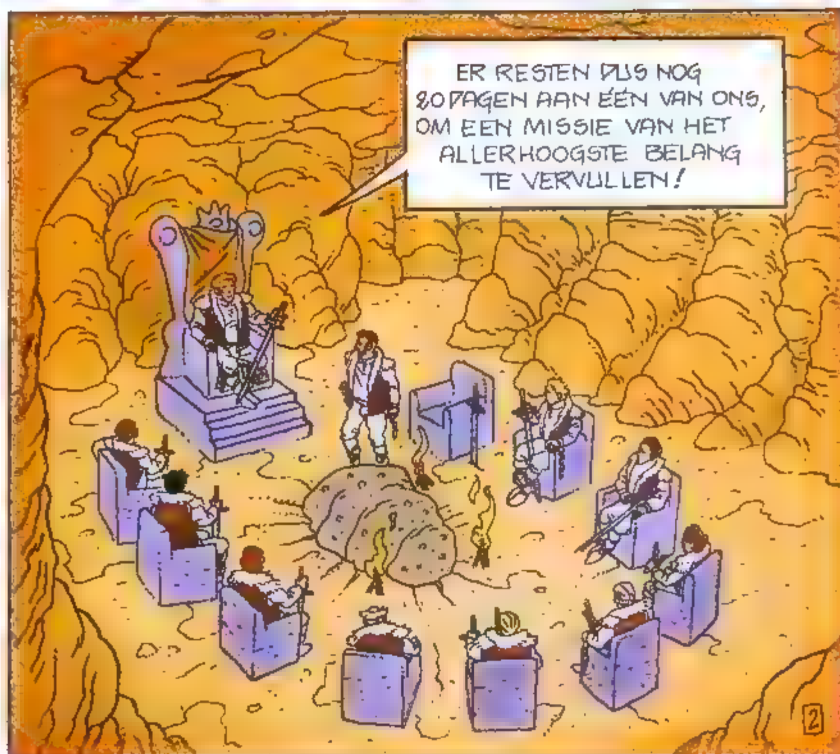

VRIENDEN, WE MOETEN ONS NIET VERGISSEN! DE OVERWINNAAR OP DIT MOMENT IS LIGAËL, ZELFS AL WERD HIJ GEDWONGEN DE AFTOCHT TE BLAZEN. DE DOOD VAN ONZE ZES VRIENDEN BEDROEFT ONZE HARTEN, MAAR ...

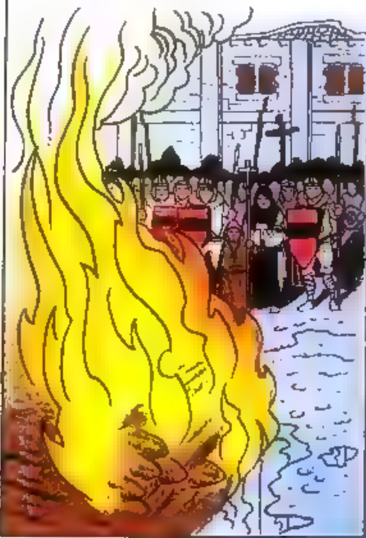

...WE ZULLEN ONZE WANHOOP TE BOVEN KOMEN, WANT ONZE HEILIGE TAAK LEGT ONS DAT OP...

...MIJN VRIEND ELIAN, HET WOORD IS AAN JOU!
AHEM!

MIJN HEER EN JULLIE ALLEN, MIJN VRIENDEN, JULLIE WETEN, DAT OVER 20 DAGEN, OP 21 DECEMBER PRECIES, HET KIND DAT WIJ ONDER ONZE HOEDE HEBBEN, 12 JAAR ZAL WORDEN. INGEVOLGE ONZE VOOROUDERLIJKE TRADITIE ZAL HIJ DAN ZIJN NAAM KRIJGEN EN ZES MAANDEN LATER ... DE KENNIS ...

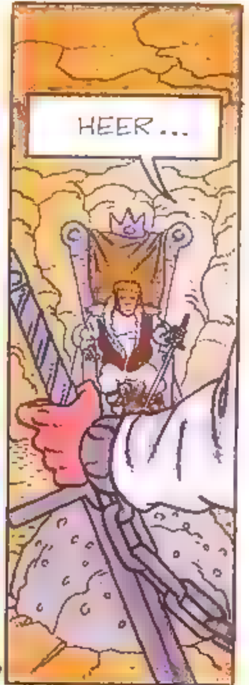

HET IS DAN 21 JUNI EN DE TOT DAN TOE ONONDERBROKEN KETTING ZAL ER EEN SCHAKEL BIJ HEBBEN...

ER RESTEN DUS NOG 20 DAGEN AAN ÉÉN VAN ONS, OM EEN MISSIE VAN HET ALLERHOOGSTE BELANG TE VERVULLEN!
2

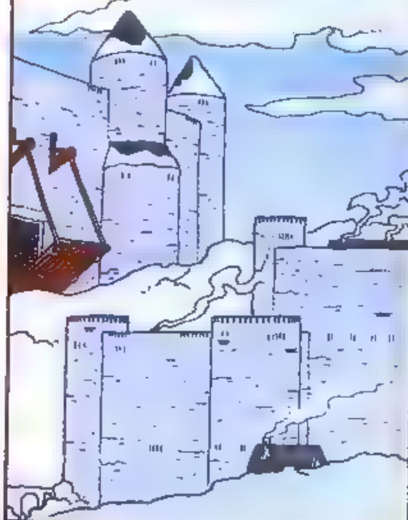

DEZE MISSIE BESTAAT UIT HET GAAN WAARSCHUWEN VAN ONZE VRIENDEN IN DE ANDERE VESTINGEN, DAT HUN AFGEZANT DOOD IS...

...OPDAT DE ANDEREN VÓÓR 21 DECEMBER HIER ZULLEN AANKOMEN. MOCHTEN ZIJ ONVERHOOPT NIET BIJ ONS ZIJN, DAN ZOU DE OP HANDEN ZIJNDE CEREMONIE GEEN PLAATS KUNNEN VINDEN...

...HETGEEN VOOR ONS ALLEN EEN CATASTROFE ZOU BETEKENEN!

HEER...

EN U ALLEN, MIJN VRIENDEN, ALS U WILT VERTREK IK VANNACHT NOG OM DEZE MISSIE TE GAAN VERVULLEN!

IK ZAL NAAR DE BUITENSTE VESTING GAAN VAN ZENARCK EN VANDAAR VERTREKT ER EEN ANDERE BOODSCHAPPER NAAR TARACK.

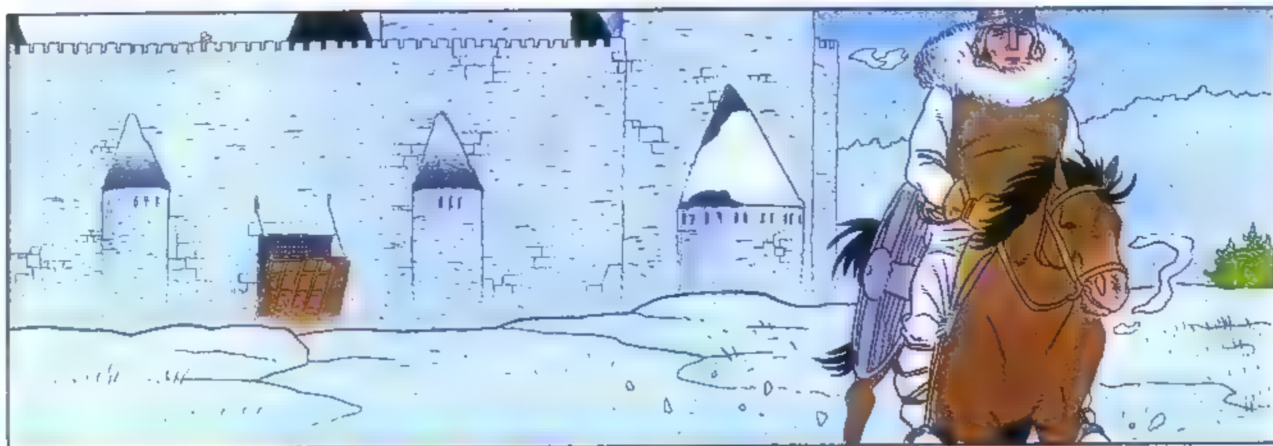

ALS ALLE VESTINGEN ZIJN GEWAARSCHUWD, ZAL IK MET ALLE ANDERE BOODSCHAPPERS TERUGKEREN.

DE HEMEL ZIJ MET JE, LOÏC!
ONS LOT LIGT IN JOUW HANDEN!
3

SLA OM

ZONDER TIJD TE VERLIEZEN BEGEEFT LOÏC ZICH OP WEG...

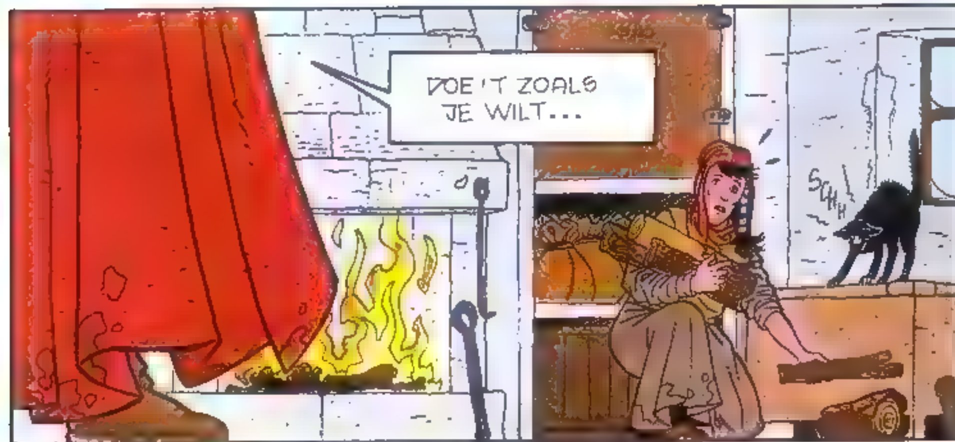

DOE 'T ZOALS JE WILT...
SCHH

...MAAR LIGAËL MOET GEWAARSCHUWD WORDEN!!

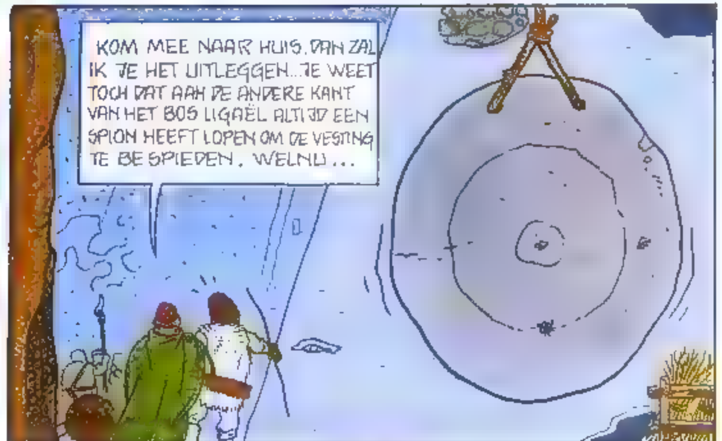

EN ENIGE TIJD LATER...

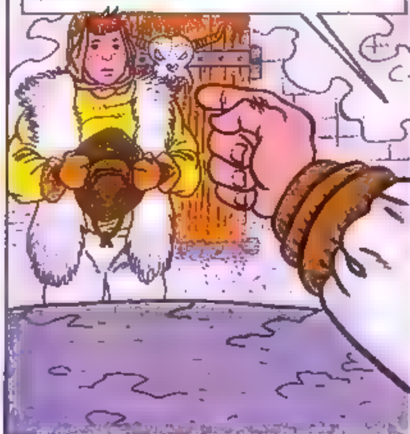
SLA OM

DE JONGELING LEGT HET UIT EN METEEN BRENGT DE SPION HEM BIJ LIGAËL ...

IK KEN DAT GEBRUIK VAN DE "DRAGERS" EN IK ZAL ZE HUN CEREMONIE VERHINDEREN. DIE LOÏC LATEN WE LOPEN, DIE IS NIET BELANGRIJK ...

MAAR JIJ, JE MOEDER EN ARBALA ZULLEN ME NOG GROTE DIENSTEN BEWIJZEN. JIJ BLIJFT HIER NOG EEN PAAR UUR, DAN ZULLEN WE JE UITLEGGEN WAT WE VAN JE VERWACHTEN... WEES TROUW, EN JE ZULT SPOEDIG GEWROKEN ZIJN...

HET IS ZEKER, DAT LIGAËL ALLES ZAL DOEN OM HET KIND HIER WEG TE HALEN. BINNENKORT MAG HIJ NIET MEER UIT ZIJN KAMER EN MOET HIJ BEWAAKT WORDEN. EEN VROUW ZAL OPLETTEN DAT HET HEM AAN NIETS ONTBREEKT EN STEEDS BIJ HEM BLIJVEN...

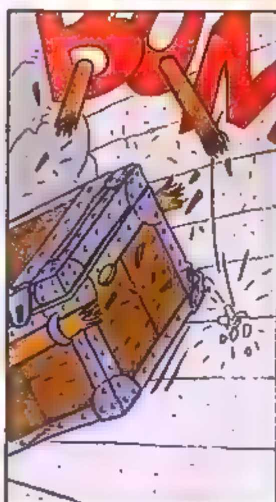

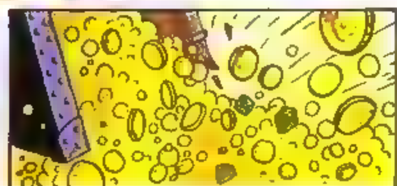

SPOEDIG WERD ER ONOPHOUDELIJK GEWERKT IN DE HELE VESTING. ZWARE KOFFERS WERDEN UIT HET DIEPST VAN DE KELDERS NAAR BOVEN GEBRACHT.

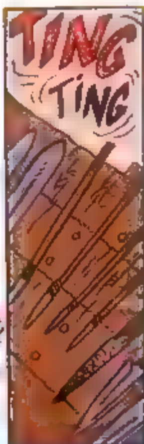

TING
TING

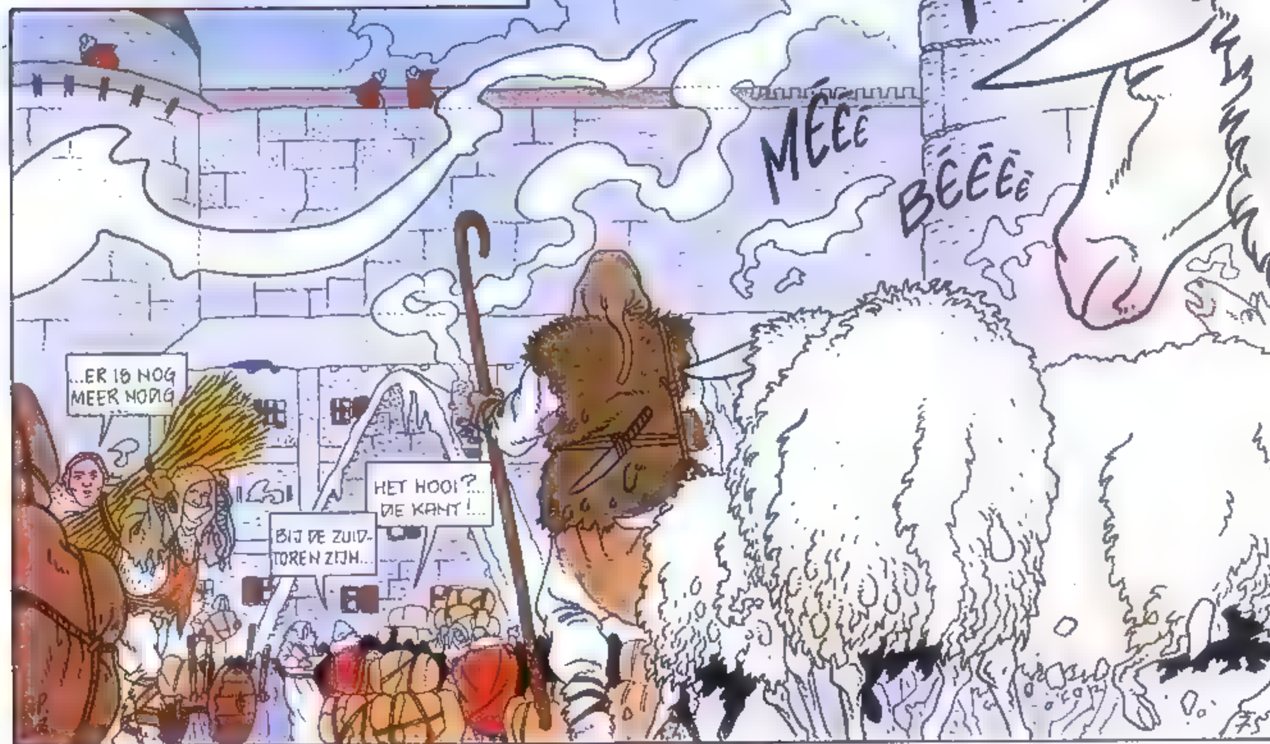

TING
TING

KOM! EVEN FLINK ZIJN, ZOON! HET IS NU NIET HET MOMENT OM OP TE GEVEN!

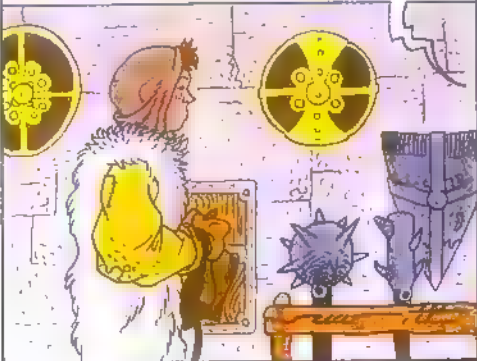

...ALLE BAARDEN! WE HEBBEN DAG EN NACHT MOETEN WERKEN!
SCHH

DE INMAAK NAAR LINKS...

MÉÉÉH
MÉÉÉ
BÉÉÉÉ
...ER IS NOG MEER NODIG
HET HOOI?... DIE KANT!...
BIJ DE ZUIDTOREN ZIJN...

SLA OM

JE WEET NU WAT JE MOET ZEGGEN TEGEN JE MOEDER EN ARBALA. VOER MIJN ORDERS UIT EN JULLIE ZULLEN BELOOND WORDEN... EN JIJ, ALS JE ME BEDRIEGT...

NOOIT, HEER LIGAËL, NOOIT! IK WIL U DIENEN!...

MOOI. GA DAN NU. EEN MAN ZAL JE WEGBRENGEN ...

ONNOZELE HALS! AL DOOD VOORDAT IK MIJN ORDERS HEB GEGEVEN... EN NU...

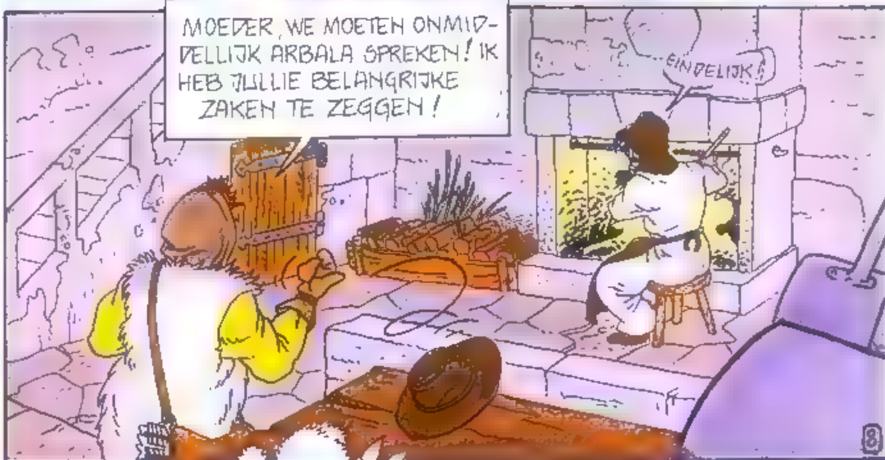

HAHAHAHA

YAHO!
YAHO!
CROOi!!

MOEDER, WE MOETEN ONMIDDELLIJK ARBALA SPREKEN! IK HEB JULLIE BELANGRIJKE ZAKEN TE ZEGGEN!
EINDELIJK!

ZIJN ALLE VOORBEREIDINGEN GOED OP GANG?
JA, HEER, IEDER DOET WAT HIJ KAN, MAAR...
IS ER HOOP DAT WE ONZE ARCHIEVEN OP HUN PLAATS KRIJGEN?

HEER, DAT IS ONZE BELANGRIJKSTE TAAK. OP DIT MOMENT ZIJN ER VRIENDEN AAN HET WERK IN DE ZAAL OM DIE STRAKS HERMETISCH TE KUNNEN AFSLUITEN.
NIEMAND ANDERS DAN ÉÉN VRIEND MAG DIE PLAATS KENNEN. HIJ MOET GEHEIM EN ONSCHENDBAAR BLIJVEN!
HET ZAL ZO ZIJN, HEER!

LATEN WE NU NAAR DE KAMER VAN HET KIND GAAN. ZIJN GROOTVADER IS DAAR AL. WE ZULLEN AAN HET KIND DE VROUW VOORSTELLEN DIE HEM ZAL VERZORGEN.

MIJN KIND, HIER IS DE VROUW DIE BIJ JE ZAL BLIJVEN. BELOOF ME DAT JE HAAR STEEDS ZULT GEHOORZAMEN!
IK BELOOF HET, HEER!

PRACHTIG! JE ZULT ZIEN DAT ZE GOED VOOR JE ZAL ZORGEN...

DÁÁROM GA IK ME BEZIGHOUDEN MET DAT CHERUBIJNTJE. IK ZAL WEL VOOR HEM ZORGEN!

SLA OM

IK WIL DAT HET SNELLER GAAT, HOREN JULLIE ME?

HEER LIGAËL, HET IS EEN ENORM WERK EN WE HEBBEN MAAR WEINIG TIJD...
ZORG DAT JULLIE HET KLAAR KRIJGEN, OF, ER ROLLEN KOPPEN!!
POM! POM!

WE ZULLEN KLAAR ZIJN...
DAT WIST IK WEL..!

GP. GZ.

HEER LIGAËL, GROOT NIEUWS!!
SPREEK OP DAN, DUIVEL ?!

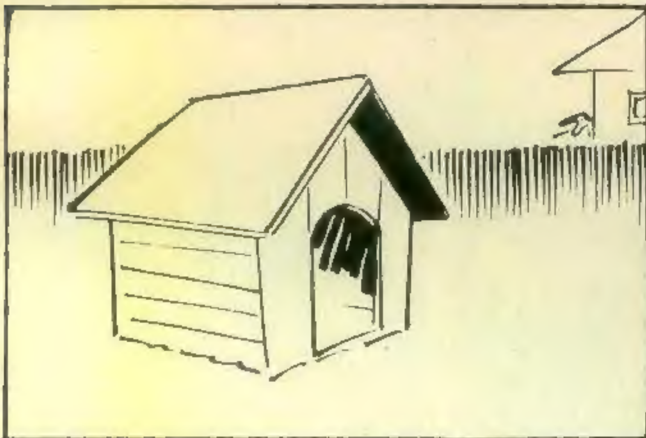

HET KIND IS IN ONZE HANDEN! ONZE MEDEPLICHTIGE HEEFT DE TAAK GEKREGEN OVER HEM TE WAKEN!..

MAAR DAN HEBBEN WE GEWONNEN, WOLVEN...

HOREN JULLIE DAT ?! WE HEBBEN GEWONNEN!
19

Einde

Marmaduke "EEN HUIS VOL"

DOMMEL

DUPA

"46 SCHATERLACHEN, "VEEL LIEFS VOOR DOMMEL"
M'IJN NIEUW ALBUM BIJ DE LOMBARD UITG.

